ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

Ижтимоий-сиёсий шаҳар газетаси

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган

№ 2 (8. 200) ◆ 1993 йил ◆ 5 январь, сешанба ◆ Нархи 5 сўм

Ислом КАРИМОВ:

ҲЕЧ КИМ БИЗНИНГ ИСТИҚЛОЛИМИЗГА ДАХЛ ҚИЛОЛМАСЛИГИ УЧУН ҲАР БИРИМИЗ ЎЗ ЙЎЛИМИЗДАН, ЎЗАРО ТИНЧ-ТОТУВ ВА ҲАМКОРЛИКДА, ЖИПСЛАШИБ ҲАРАКАТ ҚИЛИШИМИЗ ЗАРУР.

ТОШКЕНТ ПРЕЗИДЕНТЛАРНИ КУТИБ ОЛДИ

• 3 январь куни Урта Осиё мамлакатлари ва Қозоғистон давлат ҳамда ҳукумат бошлиқлари Тошкентга келдилар. Учрашувда иқтисодиётни барқарорлаштириш, бозор муносабатларига қийинчиликсиз ўтиш соҳасидаги куч-ғайратларни жипслаштиришга оид кўпгина масалаларни муҳокама қилиш назарда тутилмоқда.

Бу учрашув Ўзбекистон Республикаси Президентининг ташаббуси билан ўтказилмоқда. Республика раҳбари ЎзА мухбирларига мазкур анжуманнинг моҳияти тўғрисида бундай деди: «Ҳеч ким бизнинг истиқлолимизга дахл қилолмаслиги учун ҳар биримиз ўз йўлимиздан, ўзаро тинч-тотув ва ҳамкорликда, жипслашиб ҳаракат қилишимиз зарур».

Барча давлат раҳбарлари Тошкентга келиш ҳақидаги таклифга бажонидил розилик берганликларини алоҳида таъкидламоқ керак. Уларнинг ҳар бири ўз мамлакати манфаатини ўйлаб иш тутиши табиий. Шу билан бирга уларни ягона мақсад бирлаштиради, у ҳам бўлса — иқтисодий муаммоларни қандай қилиб бўлмасин тезроқ ва осонроқ бартараф этиш, минтақада ўзаро фойдали муносабатларни йўлга қўйишдир.

— Гарчи мустақил бўлсак-да, ўзимиз ҳал қилолмайдиган кўпгина муаммоларга дуч келдик, — деди Тожикистон Республикаси Олий Кенгашининг Раиси Имомали Раҳмонов. — Ҳар ҳолда, тоғли ўлкамиздаги турмуш аста-секин ўз маромига тушмоқда. Янги йил байрами кунларида республикада бironта ўқ отилмади. Назаримда, бу учрашув Тошкентда ўтказилишининг ўзига хос рамзий маъноси бор. У азалдан тинчлик ва дўстлик шаҳри бўлиб келган. Бошимизга кулфат тушган кезларда ўзбек халқининг биродарлик ёрдами эса, беқиёс бўлди. Биз халқ осойишталигини тиклашимиз, барбод этилган иқтисодиётни оёққа қўйишимиз керак. Бу борада Тошкент учрашуви муҳим қарорлар қабул қилишига ишончим комил.

Туркманистон Республикасининг Президенти Сапармурод Ниёзов қуйидаги фикрни билдирди: «Республикаларимизнинг мустақилликка эришуви мутлақо алоҳида бўлишни билдирмайди. Қолаверса, бугунги кунда ўзаро манфаатли муносабатлар биринчи даражали аҳамият касб этмоқда. Шу боисдан Ислом Каримовнинг учрашув ўтказиб, Янги йилдаги иш режаларимизни муҳокама қилиш тўғрисидаги таклифини айни вақтда қилинган тўғри таклиф, деб ҳисоблайман».

Қозоғистон Республикасининг Президенти Нурсултон Назарбоев Тошкент учрашувининг аҳамияти ҳақида гапириб, Ўрта Осиё республикалари ва Қозоғистон ўртасидаги азалий анъанавий дўстона муносабатларга журналистларнинг эътиборини қаратди. Ҳозирги шароитда бу муносабатларни такомиллаштириш, янги босқичга кўтариш зарурлигини айтди. Бу улкан минтақада яшовчи халқлар қудратли иқтисодий салоҳиятга эга бўлганликлари туфайли маданий бозор муносабатларига осонгина ўта олишлари, халқнинг турмуш даражасини анча кўтаришга эриша олишлари мумкин ва лозим.

Қозоғистон раҳбари учрашувни ҳукумат бошлиқлари ва етакчи экспертлар иштирокида Тошкентда ўтказиш ҳақидаги таклиф ниҳоятда долзарблигини таъкидлади.

— Йил бошидаёқ энг муҳим масалаларни ҳал этиш учун йиғилганимизда чуқур рамзий маъно бор, — деди Қирғизистон Президенти Аскар Акаев. — Парчаланиш ва жиддий инқироз даври ортда қолди, деб ўйлайман. Истиқболдаги йил бунёдкорлик йили бўлади. Бунда куч-ғайратларни жипслаштирмай туриб, биргаликдаги ҳаракат дастурисиз муваффақиятга эришиб бўлмайди.

Аэропортда Ўрта Осиё мамлакатлари ва Қозоғистон давлат ҳамда ҳукумат бошлиқларини Ўзбекистон Президенти Ислом Каримов, республика Бош вазири Абдулҳошим Муталов, Ўзбекистон Олий Кенгашининг Раиси Шавкат Йўлдошев, бошқа расмий кишилар кутиб олдилар.

Шу куни Ўзбекистон Республикаси раҳбарлари томонидан учрашув қатнашчилари шарафига зиёфат берилди.

Л. ЛЕВИН,
А. АЗИМОВ,
ЎзА мухбирлари.

Қардош давлатлардан келган меҳмонларни кутиб олиш пайти.

А. Зуфаров олган суратлар.

ҚЎШМА АХБОРОТ

Давлат бошлиқлари: Қозоғистон Республикасининг Президенти Н. А. Назарбоев, Қирғизистон Республикасининг Президенти А. А. Акаев, Тожикистон Республикаси Олий Кенгашининг Раиси И. Раҳмонов, Туркманистон Президенти С. А. Ниёзов, Ўзбекистон Республикасининг Президенти И. Каримов 1993 йил 4 январда Тошкентда учрашдилар. Учрашув қатнашчилари минтақа давлатларидаги сиёсий ва иқтисодий аҳволни батафсил муҳокама қилдилар. Ушбу мустақил давлатлар ўртасидаги тенг ҳуқуқли ва ўзаро манфаатли иқтисодий, ижтимоий алоқаларни янада мустаҳкамлаш масалалари юзасидан фикрлашиб олиш фойдали бўлди. Мустақил давлатлар ҳамдўстлигидаги аҳвол кўриб чиқилди. Ҳаммани қизиқтираётган бошқа масалалар ҳам муҳокама қилинди.

Муҳокама чоғида бозор муносабатларига босқичма-босқич ўтиш шароитида иқтисодий, молиявий соҳаларда ва бошқа соҳаларда ўзаро келишилган сиёсатни амалга ошириш зарурлиги ҳақида таклифлар айтилди.

Учрашувда минтақа мамлакатлари ўртасидаги икки ёқлама ва кўп ёқлама шартномалар ҳамда савдо-иқтисодий битимлар қандай бажарилаётгани таҳлил этилди. Бу муносабатлар сиёсий, иқтисодий, ижтимоий ва инсоний муаммоларни амалий ҳал этишда, шу жумладан, ишлаб чиқаришдаги таназзул ва пулнинг қадрсизланиши, аҳоли турмуш даражасининг пасайиши оқибатларини маълум даражада енгиллатиш учун асос бўлганлиги таъкидланди.

Учрашув қатнашчилари минтақа мамлакатлари ўртасидаги иқтисодий алоқаларни тағин ҳам мустаҳкамлаш муҳимлигини таъкидладилар. Давлатлараро ва ҳукуматлараро шартномалар ҳамда битимлар ижросини мунтазам назорат қилиб боришнинг аниқ воситаларини ишлаб чиқиш тўғрисида бир фикрга келинди.

Давлат бошлиқлари қардош тожик халқига ҳар томонлама ёрдам беришга тайёр эканликларини тасдиқладилар, республика раҳбариятининг Тожикистонни сиёсий ва иқтисодий бухрон вазиятидан тезроқ олиб чиқиш юзасидан кўраётган чораларни қўллаб-қувватладилар.

Давлат бошлиқлари Тожикистоннинг конституциявий ҳокимиятини маънавий жиҳатдан қўллаб-қувватлашни ҳамда озиқ-овқат, дори-дармон ва кийим-кечак билан одамийлик ёрдами кўрсатишни кучайтиришни маъқуллаб фикр билдирдилар.

Учрашув доирасида халқаро ҳамкорлик ва бу соҳадаги ҳаракатларни келишиб олиш, жумладан, минтақа хавфсизлигини ва тинчликни мустаҳкамлаш юзасидан ҳамкорлик қилиш масалалари фикрлашиб олинди.

Бир-бирларига элчилар юборишга қарор қилинди ва бу масалани 1993 йил 1 февралга қадар белгиланган тартибда ҳал қилиш Ташқи ишлар вазирликларига топширилди.

Давлат бошлиқлари фикрлашиб олиш натижасида ҳукуматларга нарх сиёсати, алоқаларни ривожлантириш, энергия манбалари билан таъминлаш, Орол ва Каспий денгизлари муаммолари билан боғлиқ бўлган масалаларни минтақа давлатларининг манфаатларини кўзлаб ишлаб чиқишни топширдилар. Томонлар Оролни сақлаб қолиш халқаро жамғармасини тузиш тўғрисида қарор қабул қилдилар. Жамғарманинг мажлисларини Қизил Ўрда, Нукус ва Тошҳовузда ўтказиш зарур деб топилди.

Учрашув қатнашчилари давлат ва ҳукумат бошлиқларининг учрашувларини мунтазам ўтказиб туриш мақсадга мувофиқ деган якдил фикрни айтдилар. Навбатдаги учрашув шу йилнинг апрель ойида Ашгабад шаҳрида ўтади.

Тошкент шаҳри,
1993 йил 4 январь.

ОРҚАГА ҚАЙТИШ ЙЎҚ. ТАРИХНИНГ ЙЎЛИ ОЛҒА БОРИШДИР

ЎРТА ОСИЁ ВА ҚОЗОҒИСТОН ДАВЛАТ БОШЛИҚЛАРИНИНГ ЖУРНАЛИСТЛАР БИЛАН СУҲБАТИ

Ўзбекистон Республикасининг Президенти Ислом Каримовнинг таклифига биноан Тошкентга учрашувга келган Ўрта Осиё ва Қозоғистон давлатлари бошлиқлари эшикларни беркитиб олиб, уч соатдан кўпроқ мажлис қилдилар. Бу кенг доирадаги музокаралар Янги йилнинг биринчи иш кунида ўтганлиги журналистларнинг эътиборидан четда қолмади. Бундан хулоса қилиб айтиш мумкинки, бир соатни ҳам қўлдан бермаслик керак. Ҳамдўстлик мамлакатларида вужудга келаётган вазият шошилинч чоралар кўришни талаб қилмоқда.

Бу тахминни Ўзбекистон Президенти Ислом Каримов, Қозоғистон Президенти Нурсултон Назарбоев, Туркманистон Президенти Сапармурод Ниёзов, Қирғизистон Республикаси Президенти Аскар Акаев ва Тожикистон Олий Кенгашининг Раиси Имомали Раҳмонов иштирок этган ва анча давом этган журналистлар билан учрашув тўла тасдиқлади.

Шуни таъкидлаш керакки, оммавий ахборот воситаларининг қийин саволларига асосан Ислом Каримов билан Нурсултон Назарбоев жавоб қайтардилар. Уларнинг биринчи жавобиёқ шов-шувга сабаб бўлди. Тошкентда Марказий Осиё давлатларининг янги ҳамдўстлигини барпо этиш учун барча шарт-шароит яратилди. Аммо бу Ўрта Осиёдаги собиқ республикалар ва Қозоғистон МДҲ билан алоқаларни бутунлай узмоқчи, деган гап эмас. Улар имзоланган ҳужжатларга амал қилишга, тенг ҳуқуқли ўзаро манфаатли ҳамкорликни давом эттиришга тайёрдирлар. Аммо биринчи навбатда бу давлатлар ўз манфаатларини ҳисобга оладилар. Президентлар бу гапларни далиллар билан етарли даражада асослаб бердилар.

Мутахассисларнинг фикрича, 55 миллиондан ортиқ одам яшайдиган Марказий Осиё минтақаси ўзининг иқтисодий салоҳияти билан энг равнақ топган мамлакатлар билан баҳслаша олади. Бой хом ашё ресурсларининг мавжудлиги, халқларнинг меҳнатсеварлиги, иқлим шароитининг қулайлиги ана шундай салоҳиятдир.

Хуллас, бешта мустақил давлат ҳудудида сифат жиҳатидан янги минтақа бозори вужудга кела бошлади. Бу бозорда ягона бож қоидалари, солиқ тизими, ягона мудофаа доираси, ўзаро келишилган нархлар мавжуд бўлади... Бундан ташқари тақчил хом ашё ва материалларни ўзаро етказиб беришда энг яқин қўшниларга афзаллик берилади. Масалан, Қозоғистон эндиликда хом нефтнинг анча қисмини Ўзбекистон ва Туркманистондаги заводларда қайта ишлайди, дон, энергетика қувватлари, жаҳон нархларида сотиладиган бошқа моллар хусусида ҳам шу гапларни айтиш мумкин.

Бироқ, мустақил давлатларнинг раҳбарлари бир неча бор таъкидлаганларидек, бу жаҳондаги бошқа давлатлардан ажралиб қолиш деган гап эмас. Мустақил мамлакатлар мавжуд чегараларни қатъий эътироф этадилар. Ҳамдўстликдаги бошқа давлатлар, айниқса, Россия Федерацияси билан бундан буён ҳам мустаҳкам ҳамкорлик қилишга тайёрдирлар.

Президентларнинг жавобларида рубль зонасига катта эътибор берилди. Журналистлар билан учрашувда таъкидланганидек, сўнгги вақтда Россия молия сиёсатида монополиячи сифатида иш тутиб, бошқа давлатларнинг манфаатларини эътиборга олмаяпти. Бу эса, мустақил давлатларнинг иқтисодиётига салбий таъсир қилмоқда. Шу сабабли давлат бошлиқлари билан биргаликда Тошкент учрашувига келган мутахассислар ўз валютасига ўтишнинг эҳтимол тутилган вариантларини муҳокама қилдилар. Бироқ, бу ишда шошма-шошарликка йўл қўйиб бўлмайди. Мазкур саволга Ҳамдўстлик давлатлари бошлиқларининг 22 январда Минскда бўладиган учрашуви аниқ жавоб беради. Лекин ҳозир шуни айтиш мумкинки, Тошкент учрашувининг қатнашчилари бу масала хусусида ўз таклифларини киритадилар: Бу соҳада томонларнинг ўзаро ён босиши зарур бўлади.

Тошкентда ана шу масалалардан ташқари Орол денгизи теграсидаги экологик барқарорлик муаммолари муҳокама қилинди. Бунинг учун бешта давлатнинг қўшма жамғармасини ташкил этишга қарор қилинди. Жамғарма фалокат зонасида жойлашган учта шаҳарда навбати билан иш олиб боради. Каспий денгизи хусусида манфаатдор томонлар билан музокаралар олиб боришга ҳам аҳд қилинди. Бу музокараларда Россия ва Эрон вакиллари ҳам қатнашмоғи лозим.

Давлат бошлиқлари минтақа ягона ахборот доирасини ташкил этиш тўғрисида қарор қабул қилдилар. Телевидение маркази Тошкентда, республикалараро газета таҳририяти эса Олмаотада жойлашади. Айни бир пайтда Марказий Осиё давлатларининг Форс кўрфази ва Тинч океанга чиқиши масаласи ҳам ўрганилади. Бунинг учун катта маблағ талаб қилиниши тушунарлидир. Лекин, президентларнинг фикрича, таклиф этилган бир неча лойиҳани амалга ошириш мумкин.

Табиийки, Тожикистон муаммоларига жуда жиддий эътибор берилди. Давлат бошлиқлари якдиллик билан Тожикистон чегаралари дахлсизлигини айтдилар. Қўшни республикадаги аҳволни тезроқ барқарорлаштириш учун у ерга одамийлик ёрдами: кийим-кечак, дори-дармонлар, озиқ-овқат, енилги-мойлаш материаллари юборилади. Ўзбекистон билан Тожикистон ўртасида дўстлик ва ўзаро ёрдам ҳақида учрашув чоғида имзоланган Шартнома бундай одамийлик ёрдами бериш учун асос бўлди. 11 январь куни худди шундай ҳужжатни имзолаш учун И. Раҳмонов Олмаотага жўнаб кетади.

— Иттифоқни тиклашга шу масала юзасидан матбуотда пайдо бўлган бир қанча мақолаларга қандай қарайсиз?

Бу саволга барча давлат бошлиқлари бир хил жавоб қайтардилар. Орқага қайтиш йўқ ва мумкин ҳам эмас. Улкан минтақа ҳеч қачон бошқа бирор давлатнинг хом ашё етиштириладиган ўлкасига айланмайди.

— Тарих ғилдирагини орқага буриб бўлмайди, — деди Ислом Каримов бу фикрни ривожлантириб. — Лекин Мустақил давлатлар ҳамдўстлигига шу қадар шошилиб, жаноза ўқилмаслиги керак. Минскдаги учрашув кўп жиҳатдан бурилишни бошлаб берадиган учрашув бўлиши лозим. Чунки ўзаро манфаатли ҳамкорлик учун ҳамма имкониятлардан фойдаланилгани йўқ. Марказий Осиё давлатлари анъанавий қўшни давлатлар бўлиб, маданияти, анъаналари ва тилининг ўхшашлиги уларни жипслаштиради, бу давлатлар ўз йўлидан борадилар, бунга шак-шубҳа йўқ.

Журналистлар билан суҳбат пайти.

Тошкент учрашуви якунлари юзасидан Қўшма ахборот қабул қилинди. Давлат бошлиқлари навбатдаги мажлисни Ашгабадда ўтказишга қарор қилдилар.

* * *

Учрашув қатнашчилари — мустақил давлатларнинг раҳбарлари шу куни Тошкентдан жўнаб кетдилар.

Л. ЛЕВИН,
А. КАРИМОВ,
ЎзА мухбирлари.

Бугунги кун нафаси

РЕСПУБЛИКАМИЗДА

⊙ «Ангренрезинатехника» ишлаб чиқариш бирлашмасида «Жиғули» машиналари учун покришкалар ишлаб чиқариш ўзлаштирилди. Бу ерда ўрнатилган Чехословакия асбоб-ускуналари ёрдамида йилига 100 минг дона покришка ишлаб чиқариш режаланяпти.

⊙ Ўзбекистон энергия назорати томонидан харид қилинган 5 та компьютер Тошкентдаги 100 мингтадан кўпроқ квартираларда электр энергияси истеъмолини тартибга солиш имконини берди.

⊙ Ўзбекистонда тиббиёт муассасаларини давлат тасарруфидан чиқариш ва хусусийлаштириш дастури ишлаб чиқилди. Бу ишни тажриба тариқасида қатор вилоятлар, Тошкент шаҳри ва Қорақалпоғистонда ўтказиш мўлжалланяпти.

ҲАМДЎСТЛИКДА

⊙ Белорусь Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлиги давлат раҳбарлари ва ҳукумат бошлиқларининг учрашувини 22 январь куни Минск шаҳрида ўтказишни таклиф қилди.

⊙ Озарбайжонда 1993 йил 1 январдан бошлаб энг кам иш ҳақи 3 минг сўм қилиб белгиланди.

⊙ Тошкентлик Аббос Зокиров Москвада Ҳамдўстлик мамлакатлари қандолатчиларининг кўрик танловида биринчи ўринни эгаллади. У Италияда бўладиган жаҳон танловида қатнашиш ҳуқуқини қўлга киритди.

ХОРИЖДА

⊙ Болгария Президентининг иқтисодий масалалар бўйича маслаҳатчиси профессор Любен Беров мамлакат Бош вазири этиб сайланди.

⊙ Собиқ СССРдан Грецияга кўчиб борганларнинг 51 фоизи ҳанузгача доимий иш топа олмаяпти.

⊙ Мутахассислар Хитой раҳбари Мао Цзедуннинг Пекиндаги Тяньаньмэнь майдонида барпо этилган мавзолейида мўмиёланган жасади яна 100—200 йил туриши ҳақида маълум қилдилар.

Тил билган—дил билади

ЁШЛАР ТАЛПИНАЁТГАН МАРКАЗ

Республикамиз жаҳонга юз тутаётган даврда ҳар бир соҳада ижобий ўзгаришлар бўлиши мустақиллигимизни янада мустаҳкамлайди. Бугунги кунда айниқса, ёшларнинг билим олишига раҳнамолик қилиш, уларга хорижий давлатлар тилини ўргатиш бош масала бўлиб қолди. Шунинг учун ҳам жойларда инглиз, турк ва араб тилларини ўқитиш бўйича махсус курслар очилиб, тажрибали ўқитувчилар сабоқ беришмоқда. Ана шундай жонкуярлардан бири — Ўзбекистон Ёшлар Иттифоқи Марказий Комитети ва Ўзбекистон Республикаси меҳнат вазирлигининг Ёшлар билимгоҳи ва шу ердаги «Лисон» тил ўргатиш маркази ҳақида ҳикоя қилмоқчимиз.

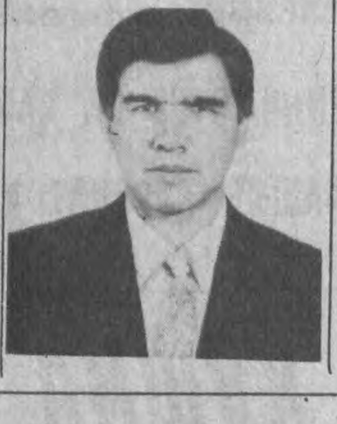

БИЛИМГОҲДА ҳозир ижтимоий ишлар мутахассислиги бўйича олий маълумотли район, шаҳар меҳнат биржаларида ишловчилар билим олишмоқда. Улар бир йил давомида ўз билимларини мустаҳкамлаб юқоридаги мутахассисликни олишади.

Бундан ташқари, халқаро бизнес университети билан ҳамкорликда 4 йиллик бакалавр мутахассислиги бўйича 50 нафар талаба ва «Корчалон» илмий ўқув маркази ёшларга мактабдан ташқари вақтда билимларини ошириш учун ишлаб турибди. Билимгоҳда учта кафедра мавжуд. Кўпгина институтлардан ўқитувчилар шартнома бўйича ёшларга сабоқ беради.

Билимгоҳдаги «Лисон» тил ўргатиш марказида ўтган бир йил ичида талайгина ишлар қилинди. Марказда чет тилларни ўргатиш бўйича 3, 6 ,10 ойлик курслар бор. Марказ директори Нуъмон Камолов билан учрашиб бир неча саволлар билан мурожаат қилдик.

— Нуъмон ака, билимгоҳ ректори Равиль Собиржонов билан суҳбатлашганимизда сиз бошқараётган марказ ҳақида ижобий фикрлар билдирди. Марказнинг мақсад ва вазифалари ҳусусида гапириб берсангиз.

— Асосий мақсадимиз ёшларга, қўйингки, барча қизиқувчиларга инглиз тилини пухта ўргатишдир. Тил ўрганиш осон эмас. У кўп меҳнат талаб қилади. Мустақил Ўзбекистон Республикасининг жаҳондаги мамлакатлар ичида катта обрў топиши ҳам ўзбекистонликларнинг чет тилини мукаммал билишига боғлиқ. Бизда ўқиётган талабалар ўртасида тилга бўлган қизиқиш кучли. Улар ҳар ойда синовдан ўтказилади. Яхши ўқиганлар алоҳида гуруҳга бўлиниб ўқитилади. Шунда ўқувчиларда ўқишга бўлган қизиқиш янада ошади ва ўзлаштиришга ҳаракат қилади.

— Нечта гуруҳ бор?

— Эрталаб 7 та гуруҳ, кечқурун 8 та гуруҳга машғулот ўтилади. Ҳар бир гуруҳда 8 нафардан ўқувчи бор. Талабгорлар кўп. Имкониятлари м и з н и эса етарли деб бўлмайди. Иқтисодий аҳволимиз оғир. Ҳомийларимиз бўлса ишимиз яна ҳам юришарди.

— Кейинги пайтда чет тилига бўлган талаб бирмунча ошиб кетди...

— Тўғри айтасиз. Бунга сабаб хорижий давлатлар билан ташқи алоқаларимизнинг яхшиланиб бораётганлиги, деб биламан. Марказимизни 1991 йили битирган 4 талаба ҳозир Америка Қўшма Штатларида. 3 аспирант ҳам малакасини шу ерда оширяпти. 10 нафар битирувчимиз эса Туркияда ўз малакасини оширмоқда. Шунинг учун ҳам марказнинг обрўси ошди.

— Хорижий давлатларда ўқиётганлар қандай танлаб олинди?

— Хорижга кетиб ўқиётганлар барча синовлардан муваффақиятли ўтганлар. Умуман бизда аъло ва яхши ўқиганларгина курсимизни битирганлиги тўғрисида гувоҳнома олишади. Шунинг учун ҳам ўқувчиларимиз яхши ўқишга ҳаракат қилишади. Уч нафар америкалик мутахассислар ҳам марказимизда ўқиётганларга инглиз тилини ўргатишмоқда. Улар магистр Фрэлсис Русек ва бакалаврлар Шаннон Нуннели, Жанят Коульлардир.

— Нуъмон ака, ўзингиз ҳам кўп йиллар чет элларда ишлаб келган экансиз...

— Ота-онам ёшлигимда «Яхши ўқисанг ўзингга яхши, болам» дейишган. Шундан бўлса керак Андижондаги мактабларнинг бирига беш ярим ёшимдан ўқишга бордим. Омадим келди чоғи 16 ёшимдан Тошкент давлат чет тиллар институтида ўқий бошладим. Ўқишни муваффақиятли тугаллаб, армия сафида хизматда бўлдим.

1968 йилдан то 1971 йилгача Мисрда сув омбори қурилишида таржимон бўлиб ишлаш билан бирга араб ва француз тилларини ўргандим. Шундан сўнг, Тошкент давлат чет тиллар институтида, 1975 йилдан Москва чет тиллар институти аспирантурасида таҳсил олдим. 1981 йилда эса номзодлик диссертациямни ҳимоя қилдим.

— Кўриниб турибдики, сизга омад кулиб боққан.

— Тўғрику-я, лекин илм орқасидан тиришганим, кўп меҳнатимдан ҳам кўз юммаслик керак. Шу изланишларим эвазига беш йил Жанубий Яманда инглиз тилидан таржимон бўлиб ишлаб, 1990-91 йиллар Вазирлар маҳкамасида ташқи алоқалар бўйича шўъба мудири, кейин эса мана «Лисон» тил ўргатиш маркази директориман. Ўтган йил Америкага борганимда у ерлик инглиз тили ўқитувчилари билан шартнома тузиб келдик. Кўплаб америкалик мутахассислар ҳозир Ўзбекистонда ёшларимизга сабоқ беряпти. Улар юртимизга пул ишлаб кетиш учун эмас, ўз ёрдамини бериш учун келишган. Инглиз тилидан бошланғич таълимни тажрибали ўқитувчиларимиз беришади. Кейин америкаликлар қўшимча дарс ўтадилар.

— Ёшларимизга тил ўргатиш борасида бунчалик жонкуярлигингизнинг сабаби нимада?

— Халқимиз «Тил билган — дил билади», дейди. Дарҳақиқат, мен ҳам тил ўрганишга ҳаракат қилинг, деб мурожаат қиламан. Келажагимиз — ёшлар қўлида. Мустақил Ўзбекистонимизга жаҳондаги деярли ҳамма давлатларнинг дарвозаси очиқ. Шундай экан, келинг, шу давлатлар билан мулоқотимизни ошира бориб, мустақиллигимизни мустаҳкамлашга ўз ҳиссамизни қўшайлик...

Биз суҳбатимиз сўнгида америкалик магистр Фрэлсис Русекдан марказ ва юртимиз ҳақида ўз фикр-мулоҳазаларини гапириб беришни илтимос қилдик. Марказ ўқитувчиси Абдухолиқ Дониёров тилмочлик қилди.

— Ўқувчиларимизнинг билими пастроқ, лекин қобилиятли болалар кўп. Уч ярим ойдан буён Тошкентдаман. Халқингиз ҳақиқий меҳмондўст. Олдиларингиздаги қийинчиликларни биргаликда енгиш учун гўзал юртингизда ишлаётганимдан фахрланаман. Келажагингизга яхши умид билан қарайман. Америкаликлар Ўзбекистон ҳақида яхши тушунчага эга эмас. Бизлар юртимизга қайтганимизда уларга тўлқинланиб ўз таассуротларимизни айтиб берамиз.

Шундан сўнг, инглиз тили бўйича сабоқ олаётган халқаро бизнес университети биринчи босқич талабалари Икром Бўронов, Камол Қосимов, Элбек Ниёзов, Музаффар Саидовлар бу ерда ўқишнинг яхши ташкил этилгани, қисқа фурсатда тилни ўргана олишгани, ҳозир чет элликлар билан суҳбатлаша олишлари ҳақида гапириб беришди.

Ёшлар билимгоҳидан қайтар эканмиз, буюк, соҳибқирон Амир Темурнинг: «Ишбилармон, мардлик ва шижоат соҳиби, азми қатъий, тадбиркор ва хушёр бир киши, минг-минглаб тадбирсиз лоқайд кишилардан яхшидир» деган ибратли ўгити ёдимизга тушади. Нуъмон Камоловдек ишбилармонлар, юртимиз фидойилари миллионлаб бўлишини истардим. Шунда тараққиёт йўлига чиқаётган мустақил Ўзбекистон обрўси янада ошади.

Эркин ЭСИРГАДИЕВ.

Ижарадаги «Орзу» ишлаб чиқариш бирлашмасида ўз касбининг мутахассиси бўлган мураббийлар кўплаб меҳнат қилишади. Улардан бири Мунира Нажмиддиновадир, 30 йилдан бери ушбу корхонада самарали меҳнат қилиб келаётган бу аёл ўзига топширилган барча юмушларни сифатли адо этиб, ҳамкасбларига ибрат бўлмоқда.

Пастдаги суратда корхонанинг техник хизмати бўлимларидан бири тасвирланган.

Андрей Пишненко суратлари.

Сизга қандай хизмат кўрсатишмоқда?

«НУР»—ХАРИДОРЛАРГА МУНТАЗИР

Шаҳримиздаги йирик корхоналардан бири бўлмиш «Фотон» ишлаб чиқариш бирлашмаси қошида бундан салкам бир йил муқаддам корхонага қарашли дўкон ўз фаолиятини бошлаган эди. Орадан қисқа вақт ўтган бўлишига қарамай дўкон хизматидан ишчилар ҳам, шаҳримиз аҳли ҳам беҳад мамнун бўлишмоқда.

— Савдо масканимиз эгаллаган майдон ҳажми жуда кичкина, — дейди дўкон мудири Александр Краснов. — Лекин корхонада ишлаб чиқарилган барча турдаги халқ истеъмоли буюмларини сотувга қўйишга ҳаракат қиламиз. Шунинг учун ҳам бўлса керак бу ердан харидорларнинг кети узилмайди.

— Асосан неча хилдаги маҳсулотларни сотасизлар?

— Савдога қўйилган маҳсулотларнинг тури 100 хилдан ошиқ. Лекин бу маҳсулотларнинг ҳар бирининг ўз харидори бор. Масалан, электр тармоқлари учун ишлатиладиган энг майда маҳсулотларни кўпроқ радио ва телевизорларни таъмирлаш устахоналарининг вакиллари сотиб олишмоқда. Болалар учун «Электроника» ва «Электрош» музика асбоблари ҳам мавжуд.

— Корхонадаги қайси цех ишлаб чиқараётган халқ истеъмоли буюмлари алоҳида ўрин тутади?

— Ҳозирги бозор иқтисодиёти шароитида мавжуд барча цехда халқ истеъмоли буюмлари ишлаб чиқарилиши йўлга қўйилган. Улар чиқараётган маҳсулотларнинг ҳар бири ўзига хос хусусиятга эга ва ўзининг харидорлари бор. Жумладан, миллий тусдаги зирак, турли ҳажмдаги пичоқ, арра ҳамда қийқим матолардан тикилган қўғирчоқ шаклидаги чойнак учун ғилоф, «Жигули» автомобили учун огоҳлантириш асбоблари ва ҳоказо. Маҳсулотлар номини яна давом эттириш мумкин. Саволингизга аниқ жавоб қайтарадиган бўлсам 4 ва 5-цех ишчиларининг самарали меҳнатига, улар чиқараётган сифатли маҳсулотларга қойил қолиш керак.

— Айни вақтда дўкон растасидан янги маҳсулотлар ҳам ўрин олдими?

— Энг сўнгги маҳсулотимиз кичик ҳажмдаги пайвандлаш электр аппаратидир. Буни 20-цех ишлаб чиқаради. Дастлабки чиқарилгани бир зумда харидорлар томонидан сотиб олинди. Шунинг учун, уларни ишлаб чиқариш давом этмоқда.

— Яқин кунлар ичида харидорлар яна қандай янги маҳсулотларни харид қилишлари мумкин?

— Корхонанинг тадбиркор ишчилари янги йилнинг биринчи ойида оқ-қора рангдаги телевизорни савдога чиқариш режасида. Синов учун тайёрланган маҳсулот жуда сифатли чиқди. Буни Маъруф Саидумаров бошчилигидаги 4-цех амалга оширмоқда. Бу ишчимизни корхонамизнинг энг зукко ишбилармони десак янглишмайман.

— Бу маҳсулотлар яна қаерларда сотилади?

— Корхонага қарашли ягона дўкон бўлганлиги учун барча турдаги маҳсулотлар фақат бизда сотилади. Шунинг учун ҳам техника дўкони «Нур» — сизга мунтазир, дея харидорларга намунали хизмат кўрсатишни йўлга қўймоқдамиз.

Гулзода АБДУЛЛА қизи.

Шахсий фикр

ҚАЛБИМДАН КЕЧГАН САВОЛ

АВТОБУСДА кетаётиб олдинги қатордаги ўриндиқда ўтирган ўрта яшар икки аёлнинг суҳбати беихтиёр қулоғимга чалиниб қолди.

— Нимасини айтасиз, — деди биринчи аёл. — Ҳозир ўқитувчилар ўқувчилардан одмироқ кийинишади. Қизларни-ку, айтмай қўя қолай, ҳатто артистлар ҳам уларчалик бўянишмайди.

— Уйимиз мактабнинг олдида бўлгани учунми, ҳар куни бир аҳволга кўзим тушади, — дея суҳбатни давом эттирди иккинчи аёл. — Эрталаб мактаб ҳовлиси машиналар билан тўлиб кетади. Ота-оналар арзанда фарзандларини ўқишга олиб келишади-да. Ҳали биринчи дарс бошланмасиданоқ мактаб орқасида болалар тўп-тўп бўлиб папирос чекишаётган бўлишади. Уларнинг орасида қизларни ора-сира ҳам кўриб хунобим ошади...

Бу суҳбатни эшитганимга ҳам анча бўлиб қолди. Лекин ҳар куни шу суҳбат хотирамда қайта-қайта жонланаверади. Бизнинг уй ҳам мактабга яқин. Эрталаблари ишга кетаётиб, ўқувчиларга кўзим тушади. Ўша суҳбатдан сўнг ўқувчиларга разм сола бошладим. Ҳақиқатан, ҳеч бир ўқувчида мактаб формаси йўқ. Гўё сайилга кетаётган сайёҳлардек бири-биридан башанг, бири-биридан қимматбаҳо кийимларга бурканиб олишган.

Мен ўқиб юрган кезларимда эрталаб онам мактабга кузатаётиб:

— Дарсларингни бажаргансан-а, китобларинг ҳаммаси жойидами, ёқангни ювиб, дазмоллаб, тикиб олдингми? — дея сўроққа тутардилар.

Ҳозир эса оналар фарзандларини мактабга кузатаётиб:

— Зирагингга эҳтиёт бўл, йўқотиб қўйма, кўйлагингни авайлаб кий, фалон пулга олганман-а, эгнингдаги жемперни ечма, ўғирлатиб қўясан... — деб минг хавотирла қолсалар керак.

Ҳамма ҳам ўз фарзандини севади, баркамол бўлишини истайди. Лекин баъзи ота-оналарнинг фарзандига бўлган «меҳри» чегарадан чиқиб кетади. Қимматбаҳо кийимлар, тақинчоқлар, магнитофон ва ҳоказо, ҳоказо «совғалар» фарзандининг баркамол бўлишига тўсқинлик қилишини сира-сира ўйлаб кўрмаганлар. Наҳотки, ота-оналар ўз фарзанди ҳаётини ўз қўллари билан заҳарлашаётганини билишмаса. Ахир буларнинг ҳаммаси улғайиб келаётган ўсмир ёки қизнинг қалбига ҳасад уруғини сепади-ку!

Охирги дарслардан «қочиш» менимча ҳамма авлод ўқувчиларининг севимли машғулоти бўлса керак. Деразадан китоб тўла папкалар учиб тушаверади ва пастда ўз эгасини топади-да, мактабнинг яширин эшигига равона бўлади.

Ҳозир эса видеобар, видеосалон каби санъат «кошоналари» ўсмирларни ўз бағрига чорлайди. Ўқувчи қизларни эса кўпроқ тижорат магазинлари, ёйма дўконлар олдида юришганини жуда кўп учратамиз.

Бола ёмон иш қилса, айбни ота-она мактабга, мактаб эса ота-онага юклайди. Юз фоиз тарбияланган бола тарбиянинг йигирма беш фоизини ота-онадан, йигирма беш фоизини мактабдан, қолган эллик фоизини кўчадан, одамлардан, жамиятдан олади. Йўқ, ақл ўргатишни истамайман, аксинча, ўз фикримни билдиряпман, холос. Айни пайтда ўқитувчиларни ҳам оқламоқчи эмасман. Баъзи мактабларда биринчи синфга ўқувчиларни саралаб-саралаб олишар экан (худди буюм танлагандай). Демоқчиманки, қўли баландроқ ўқитувчилар ўқувчиларни ота-онасининг иш жойига қараб синфга қабул қилишади. Бундайларни ҳатто ўқитувчи дейишга ҳам тилинг бормайди.

Агар икки киши ҳасратлашиб қолса, суҳбат сўнгида хўрсиниб: «Билмадим, буёғи нима бўлади?» деб қўйишади. Мақола сўнгида биз ҳам сизлардан шуни сўрамоқчимиз! Буёғи нима бўларкин?

Муҳайё МУХТОРОВА.

ШОДИЁНАЛАР ДАВОМ ЭТМОҚДА

ҲАМЗА номидаги Ўзбек Давлат академик драма театри биноси бир неча кун мобайнида қишки таътилга чиққан юзлаб мактаб ўқувчилари билан гавжум бўлди. Уларга бағишлаб ўз ҳисобидан Янги йил шодиёналарини уюштиришга бел боғлаган Шайхонтоҳур район Ёшлар Иттифоқи, Ҳамза театри жамоаси, «Оймома боғи» маъмурияти, халқ таълими ва умумий овқатланиш бўлимлари, район ҳокимлигининг қўллаб-қувватлашларига таяниб болаларга унутилмас завқ-шавқ бахшида эта олди. Меҳмонлар хизматида бўлган Ўзбекистон Республикаси Қуролли Кучларининг ашула ва рақс эстрада гуруҳи, «Анвойи гуллар» вокал чолғу дастаси, эртак қаҳрамонлари Насриддин Афанди, Хўрозвой, Қорбобо-ю, Қорқизларнинг ҳар бир чиқишлари катта таассурот қолдирди.

Район Ёшлар Иттифоқи жамоаси мана шундай совға-саломларга, кулгию қувончга тўла шодиёналарни «Ғунча» кинотеатрида, «Оймома боғи»да, маданият уйларида ўсказишни режалаштирган.

Флора ФАХРУТДИНОВА.

ОЛИМА ВА УСТОЗ

ЎЗБЕКИСТОН Республикаси Фанлар академиясининг микробиология институтида биология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган фан арбоби, таниқли олима Салима Асқарова ижодий фаолиятининг 50 йиллигига бағишланган кеча бўлиб ўтди.

Олимлар кенгаши ташаббуси билан уюштирилган мазкур тантанада институт директори, Ўзбекистон Фанлар академиясининг вице-президенти, академик Асқар Холмуродов сўзга чиқиб олиманинг республикада микробиология фани ривожига қўшган беқиёс ҳиссаси ҳақида тўлқинланиб гапирди.

Ярим асрлик илмий фаолияти давомида 10 дан ортиқ фан номзоди, 2 фан доктори тарбиялаб етиштирган Салима Асқарованинг Москва, Санкт-Петербург, Киев шаҳарларида малакаларини ошириб қайтган шогирдлари ҳам дил сўзларини изҳор этиб устозларига сиҳат-саломатлик, ижодий ютуқлар тиладилар.

Жамолиддин ТОШПЎЛАТОВ.

Қиш тайёргарликни ёқтиради

ХЎЖАСИЗЛИКМИ ЁКИ МАСЪУЛИЯТСИЗЛИК?

ТАБИАТ доимо инсониятни ўзининг синов имтиҳонларидан ўтказиб туради. Бугунги кунда ҳам шундай бўлмоқда. Масалан, собиқ Иттифоқ республикалари ўртасида иқтисодий алоқалар борган сари бузилиб кетаяпти. Катта-катта корхона ва бирлашмалар бир-бирлари билан маҳсулот айирбошлаш борасида анча қийинчиликларга дуч келмоқда.

Жумладан, «Тошкент трактор заводи» ишлаб чиқариш бирлашмаси ҳам ўтмишда собиқ Иттифоқнинг кўпгина ҳудудлари билан иқтисодий алоқада эди. Лекин охирги пайтларда бу борада катта қийинчиликларга дуч келинмоқда. Мисол учун илгарилари, аниқроғи бундан 1-2 йил олдин бирлашма Россия ҳудудларидаги корхоналардан йилига 50 минг тоннадан металл олиб турган бўлса, бугунги кунда бу олинадиган хом ашёнинг салмоғи тахминан 20 минг тоннани ташкил этмоқда.

Кўриб турибсизки, олинадиган маҳсулотлар салмоғи жуда камайиб кетган. Бироқ «Ана шу ўзи кам олинадиган хом ашёлар корхонада қандай сақланмоқда?» деган ҳақли савол туғилади.

Корхонада очиқ ва ёпиқ кўринишдаги бир қанча омборхоналар мавжуд. Бирлашмада шундай хом ашёлар борки, уларни очиқ кўринишдаги омборхоналарда сақлаш мумкин ёки бунинг акси. Корхонада бўлганимизда ана шу материалларни сақлашдаги қоидалар қўпол равишда бузилаётганлиги бизни анча ранжитди. Гапимизнинг исботи учун 80-механизациялашган марказий омборхона ёнида очиқ ҳолатда сақланаётган ва ўз ҳолига ташлаб қўйилган резина маҳсулотларининг ачинарли аҳволини мисол тариқасида айтишимиз мумкин. Ҳаммага маълумки, юқори даражали иссиқ ёки совуқда ҳар қандай маҳсулотнинг ҳам сифати бузилиши аниқ.

Хўш, энди сифатсиз хом ашё, эҳтиёт қисмлар билан қандай қилиб яхши маҳсулот йиғиш ёки ишлаб чиқариш мумкин? Маҳсулотлар сифатини оширишга қаратилган бугунги шароитда корхона омборларидаги материалларни сақлаш ишлари бунга зид даражада олиб борилаётир. Бугунги кундаги иқтисодиёт саҳнасида юзага келаётган рақобат эса барча турдаги корхона ва бирлашмалардан сифати юқори маҳсулотлар ишлаб чиқаришни талаб этмоқда.

Ҳозир қиш ойи. Лекин юқоридаги 80-механизациялашган марказий омборхона атрофидаги ҳамда 6-омборхонадаги ўз ҳолига ташлаб қўйилган хом ашё ва эҳтиёт қисмлар негадир тартибга солинмаётир. Агарда ана шу маҳсулотлар қор ва ёмғирлар тагида қолиб кетса, бирлашма бундан беҳисоб зарар кўриши турган гап. Уларнинг шу пайтгача ёмон сақланишидан кўрган зарар ҳам ҳозирги кунда анчагина маблағни ташкил этиб қолса керак. Наҳотки, ана шундай ҳолатлардан, яъни йўл қўйилган хатолардан корхона маъмурияти керакли хулоса чиқариб олмаган бўлса.

Узоқ йиллар давомида маъмурий-буйруқбозлик системаси асосида ишлаб, халқ хўжалигининг барча соҳаларида, хусусан ишлаб чиқаришда жуда катта камчиликларга, хўжасизликка йўл қўйилди. Ўша вақтларда бирор бир киши «мана бу ишни қил» деб кўрсатма бергунча қўл қовуштириб ўтириш касаллик тусига айланиб қолган эди. Ҳозирги кунда бунинг акси. Корхоналарга тўла мустақиллик берилган. Улар ишчи ва хизматчиларнинг ойлигини ошириш учун барча иқтисодий муаммоларни ўзлари ечадилар. Лекин шунга қарамасдан айни пайтда ҳам юқоридаги касалликдан қутилиш айрим кишилар учун оғир кечаётир. Оқибатда омборхоналардаги хом ашё ва эҳтиёт қисмлар эгасиз ҳолатга тушиб қолмоқда, ўз сифатини йўқотмоқда. Бирлашма маъмурияти шуни унутмаслиги керакки, бу хўжасизликларча иш юритишдан корхонанинг асосий ишлаб чиқариш цех ва бўлинмалари катта зарар кўрмоқда. Шунинг учун улар корхонага олиб келинган маҳсулотларни сақлаш борасида йўл қўйилаётган камчилик ва нуқсонларни бартараф этиш учун омборхоналар устидан назоратни кучайтирсалар мақсадга мувофиқ бўлур эди.

Комил НЕЪМАТОВ.

Шаҳар транспорти муаммолари

ҲАЙДОВЧИГА ПУЛ ҚАЙҒУСИ, ЙЎЛОВЧИГАЧИ?

ЭРТАЛАБ соат еттидан ошганда 5-трамвай (рақами —1575) вокзал бекатига чийиллаб келиб тўхтади. Одамлар билан лиқ тўла вагоннинг олд эшиги очилди. Йўловчилар уриниб-туртиниб ўзини олд эшик томон урди. Озгиндан келган, жингалак соч, пешонаси кенг, чамаси 40 ёшлардаги ҳайдовчи тушаётганларга бақира кетди.

— Йўл ҳақи икки сўмдан.

— Кондуктор олсанг бўлмайдими?

— Кўп гап эшакка юк.

— Чипта бермай пул йиғишга ким рухсат берди?

— Икки сўмдан берсаларинг янглишмайсанлар.

— Бу ишларингни бошлиқларинг биладими?

— Икки сўмдан...

Қўлига пулни дасталаб олган ҳайдовчи ҳамма йўловчини «чиғириқ»дан ўтказар эди.

Бу манзара ҳар куни кўплаб трамвай бекатида (троллейбус, автобус бекатлари ҳам бундан мустасно эмас) такрорланади, фақат такрорланади эмас, балки бундан баттарроқлари ҳам бўлади. Айниқса одамлар ишга шошаётган ёки ишдан қайтаётган паллада йўловчилар транспортга чиқа олмайди, чиқиб олгани эса манзилига етганда туша олмайди, трамвайларда уч эшик ўрнига биттаси очилади, орқада туриб қолган йўловчи тирбанд одамлар орасидан ўта олмай қолаверади. Эркаклар, ёшлар бунга бир амаллаб чидар. Ахир, болалик аёллар, ногиронлар, кексалар бундай ҳолга тушиб қолса, аҳволи не кечади.

Трамвай, троллейбуслар йўл жадвалига риоя қилмайди. Баъзан 5 ва 26-трамвайнинг келишини 30-40 дақиқалаб кутиб қоласиз, баъзан қарасангиз етти-саккизтаси қаторлашиб келаётган бўлади, лекин бунга жавоб берадиган одам топилмайди.

Тошкент шаҳар транспортида юриш нархи оширилганда йўловчиларга қулайлик яратиш мақсадида шундай қилинаётганлиги, энди бемалол яйраб манзилга етиб олишлари ҳақида катта ваъдалар берилганди. Йўл ҳаракати мунтазамлиги таъминланади, ҳамма транспортларнинг эшиги очилади, уларда кондукторлар ишлайди, дедилар. Афсуски бу ваъдалар бажарилмади. Нега бажарилмаганлигига ҳеч қаерда жавоб топа олмаймиз. Йўловчиларда бундай ҳол қачонгача давом этади, деган ҳақли савол туғилади.

Биз бу саволга жавоб топиш учун Тошкент шаҳар трамвай-троллейбус ишлаб чиқариш бошқармасининг ҳаракат хизмати бошлиғи Анатолий Никитинга мурожаат қилдик.

— Гапларингизга қўшиламан, — деди ҳамсуҳбатимиз. — Ҳайдовчиларимизда ҳам айб бор. Улар режани бажариб, қолганини чўнтакка уришади. Шунинг учун чипта бермаганлардан уни талаб қилиш керак. Болалардан кондукторлик вазифасида фойдаланиш мумкин эмас. Одамлар кондукторликка келишмаяпти. Трамвай-троллейбусларнинг жадвалдан чиқиш ҳоллари жуда кўп учраяпти. Бунга йўллар носозлиги ҳам сабаб бўляпти. Вагонлар таъмирига эҳтиёт қисмлар етишмайди. Шу сабабли баъзи бир троллейбус ва трамвайларнинг ойнаси синиқ, эшиги яхши ёпилмайди. Ўриндиқларни тиклаш учун умуман материалимиз йўқ. Битта троллейбус ғилдирагининг нархи 32 минг сўмгача кўтарилиб кетди.

А. Никитин яна бир қанча муаммоларни санаб ўтди. Афсуски, бу йўловчиларни қизиқтирмайди. Йўловчи учун тинч-осойишта манзилга етиб олиш муаммоси биринчи навбатда туради.

Ундан кейин ҳайдовчилар йўловчиларга чипта бермай, уларнинг пулларини қуртдай санаб олаверса, қандай қилиб бошлиқ айтган муаммоларни ҳал қилиш мумкин?

Содиқ МЎМИНОВ,
Ўзбекистон Журналистлар уюшмасининг аъзоси.

КЕЛАЖАККА ИШОНЧ ВА УМИД

— Ҳурматли Ислом Абдуғаниевич!

Жонажон жумҳуриятимиз ўз мустақиллигининг иккинчи йилига қадам қўйди. Юртимизни бутун жаҳон тан олди. Биз билан ҳамкорлик қилмоқчи бўлаётган мамлакатлар кун сайин ортиб боряпти. Бу йил кўплаб Шарқ мамлакатлари билан алоқаларимиз, қадимий «Ипак йўли» тиклана бошланди. Туркия, Эрон, Покистон, Афғонистон, Саудия Арабистони, Миср Араб Республикаси каби азалий қондош ва жондош бўлган мамлакатлар билан ўзаро ҳамкорлик ишлари бошланиб кетди. Бирлашган Миллатлар Ташкилотига қабул қилиндик. Давлатимиз ўз қонуни, мадҳияси, нишони ва байроқларига эга бўлди.

Қадимий Туркистон юрти дунёга юз тута бошлади. Элимизда тинчлик барқарор бўлиб, халқимизнинг кам таъминланган қисмига енгилликлар яратилаяпти. Биз бир йил мобайнида кўплаб мамлакатларнинг ўнлаб йиллар мобайнида босиб ўтган йўлларини босиб ўтдик. Халқимиз келажакка ишонч ва умид билан қараяпти. Ўлкамизнинг келгуси эгалари бўладиган, юксак билим ва замонавий фан, техникани эгаллайдиган бўлғуси мутахассисларимизга ойдин йўллар очилди.

Бу ўзгаришларнинг устида Сиз ва сиз бошчилик қилаётган юртимизнинг жонкуяр, ишончли раҳбарлари турибди. Биз Чилонзор райони меҳнаткашлари, уруш ва меҳнат фахрийлари, маҳаллаларимизнинг мўътабар отахон ва онахонлари Сизнинг амалга ошираётган ана шундай улкан ишингизда куч-ғайрат, саломатлик тилаймиз.

Оллоҳ доим Сизга ёр бўлсин!

ЧИЛОНЗОР РАЙОНИ ФАОЛЛАРИ НОМИДАН:

А. АБДУЛЛАЕВ, Дўмбробод маҳалла қўмитасининг раиси; Ю. БАҲРОМОВ, Катта Қозиробод маҳалла қўмитасининг раиси; Ғ. КАРИМОВ, Лутфий маҳалла қўмитасининг раиси; О. МУТАЛОВ, Чилонзор маҳалла қўмитасининг раиси; М. ҲАКИМОВ, 2-Қатортол маҳалла қўмитасининг раиси; Б. ТЎЛАГАНОВ, Тинчлик маҳалла қўмитасининг раиси; О. АҲМЕДОВ, 2-Қизил Шарқ маҳалла қўмитасининг раиси; А. МЎМИНОВ, 1-Чарх-Камолон маҳалла қўмитасининг раиси; И. ИСРОИЛОВ, Хайробод маҳалла қўмитасининг раиси; Т. СОБИРОВ, 1-Қатортол маҳалла қўмитасининг раиси; А. АЛИЕВ, Чилонзор тумани ҳокими.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИДА

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар маҳкамаси ёнилғи, энергия манбаалари, техника ва ускуналарга харажатлар муттасил ошиб бораётган шароитда республика шаҳар ва шаҳар атрофида йўловчиларни ташийдиган транспортнинг барқарор ишлаши учун зарур шарт-шароит яратиш мақсадида «Шаҳар ва шаҳар атрофи автотранспортида йўловчилар ташиш тарифлари тўғрисида» қарор қабул қилди. Бу қарорга мувофиқ метро, трамвай, троллейбус ва автобусларда йўл ҳақи 1993 йил 5 январдан бошлаб 3 сўм миқдорида белгиланди.

Шаҳар атрофи йўловчилар ташийдиган автомобилларида амалдаги йўл ҳақлари тарифининг энг юқори миқдори ҳам шу йил 5 январдан бошлаб 1,5 баравар ошади.

Вазирлар маҳкамасининг қарорига мувофиқ аҳолининг айрим тоифаларига шаҳар ва шаҳар атрофида йўловчиларни ташиш, автомобиль транспортида юриш учун берилган ва ҳозир амал қилиб турган имтиёзлар сақлаб қолинади.

ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ ҚАРОРИГА ШАРҲ

Сўнгги вақтда электр энергия, ёнилғи, техника, асбоб-ускуналар ва эҳтиёт қисмлар нархи беҳад ошиб кетганлиги натижасида республика йўловчиларни ташийдиган транспорт корхоналарининг иши қийинлашди.

Масалан, битта автобуснинг қиймати 102 баравар, такси учун фойдаланиладиган битта енгил автомобиль қиймати 750 баравар, бир тонна бензин — 210 баравар, бир киловатт электр энергия — 20 баравар, автомобиль шиналарининг битта комплекти қиймати 410 баравар ошди.

Ўтган йили бир йўловчининг жамоат транспортида бир марта юриши учун давлат бюджетидан қўшимча равишда ўртача 4 сўм 28 тийин сарфлаган бўлса, 1993 йилда харажатлар кўпайганлиги сабабли давлат ана шу мақсадга қўшимча равишда 4 сўм 65 тийин ажратмоқда.

Аҳолининг камбағал тоифаларини, айниқса пенсионерлар, талабалар ва мактаб ўқувчиларини ижтимоий ҳимоялаш мақсадида республика ҳукумати шаҳар ва шаҳар атрофи жамоат транспортида юриш қийматининг қатъий миқдорини белгилаб қўйди. Масалан, мактаб ўқувчиси автобусда юриш учун 40 сўмга имтиёзли карточка сотиб олган бўлса, у 60 сўм миқдорида имтиёз олган бўларди, эндиликда у 60 сўмга автобус карточкасини сотиб олса, 90 сўм имтиёз олган бўлади.

Олий ўқув юртларининг талабалари жамоат транспортининг уч турида юриш учун қиймати 66 сўмлик карточкани сотиб олиб, 204 сўм миқдорида имтиёз олган бўлсалар, эндиликда қиймати 99 сўмлик карточкани сотиб олиб, 306 сўм миқдорида имтиёз олган бўладилар.

Пенсионерлар хусусида ҳам худди шундай. Улар жамоат транспортининг уч турида юриш учун қиймати 94 сўмлик бир ойлик карточкани сотиб олиб, 236 сўм миқдорида имтиёз олган бўлсалар, эндиликда 141 сўмга бир ойлик карточкаларни сотиб олиб, 354 сўм миқдорида имтиёз оладилар.

Қарорда таъкидланганидек, йўловчиларнинг айрим тоифалари, жумладан Улуғ Ватан уруши ногиронлари ва қатнашчилари, байналмилалчи жангчилар ва бошқа айрим тоифадаги йўловчиларнинг пассажир транспортида бепул юришлари сақлаб қолинади.

Транспортда текин ва имтиёзли юриш билан боғлиқ харажатлар 1 миллиард 101 миллион сўмни ташкил этади. 1993 йилда жамоат транспортининг зарарини қоплаш учун давлат 10,5 миллиард сўм ажратиш кўзда тутилмоқда.

• Суратли ахборот

«СЕМУРҒ» ЧОРЛАДИ

Шаҳримиздаги Ўқчи кўчасидан Янги йилнинг биринчи куни ўтган кишилар ҳайратга тушган бўлишлари табиий. Сабаби бу ерда 140 ўринли янги 25-боғча ўз бағрига шу ердаги маҳаллалар ширинтойларини чорлади. Боғчанинг номи ҳам ўз жисмига монанд бўлди: уни «Семурғ» деб аташди.

Боғча очилишидан бир кун олдин ўзимизнинг шарқона удумимизни амалга ошириб, юртга қўй сўйиб, ош берилди. Маҳалла кексалари бу хайрли ишга бош бўлишди.

— Жаҳонда болаларнинг табассумидек ширин, болаларнинг қувончидек сеҳрли қувонч бўлмаса керак. Ота-оналарку севинчдан бошлари осмонга етди. Болажонларнинг ҳам чеҳрасидаги бахтиёрликни бир кўрсангиз эди! — деб ҳикоя қилади боғча мудираси Шоҳида Алимова тўлиб-тошиб.

Чиндан ҳам боғчанинг очилиш маросими байрам бўлиб кетди. Тошкент шаҳар халқ таълими бош бошқармаси бошлиғи, Ўзбекистон Республикаси халқ таълими вазирининг ўринбосари Ҳамидулла Йўлдошев боғча калитини топширганида ёшу қари ўз қувончини қарсаклар билан ифода этди.

Шайхонтоҳур районидаги «Интермикро» АҚШ-Ўзбекистон кичик корхонасининг директори А. Орипов бу қувончли оқшомнинг файзига файз қўшди десак хато бўлмайди.

— Болалар бизнинг келажагимиз деб такрорлаймиз. Буни амалда исботласак янада ҳам яхши бўлади. Собиқ республика педагогика билим юртининг эски биносини шунчалар гўзал қилиб таъмирлаб берган 1-қурилиш-таъмирлаш бошқармаси қурувчиларига катта раҳмат. Бизнинг кичик корхонамиз аъзолари ҳам ушбу қутлуғ кунда янги йил совғаси билан болажонларни хушнуд қилиш ниятида.

Шундан кейин А. Орипов боғча маъмуриятига электрон ҳисоблаш машинасини совға қилди. Ушбу қурилманинг нархи 35 минг сўм эканлигини ҳисобга олсак, кичик корхона ходимлари ҳимматига офаринлар айтамиз.

Шундан кейин куйлар қўшиқларга уланди. Кичкинтойларга меҳмон бўлиб келган Қорбобо чиройли қилиб безатилган арча ёнига кичкинтойларни чорлади. Жажжи қизалоқларнинг шўх рақслари, жарангдор қўшиқлари барчанинг юрагига ёшлик завқини солдди.

Ушбу ажойиб маросимда Тошкент шаҳар Ҳокимининг ўринбосари Ш. И. Жалилов, Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими вазири Ж. Ғ. Йўлдошевлар иштирок этдилар.

Толиб САЪДУЛЛАЕВ.

СУРАТДА: боғчанинг очилиш маросимидан лавҳалар.
Рустам Шарипов суратлари.

• Янги нашрлар

ДЎСТЛИК ЙЎЛИНИНГ ТАРҒИБОТЧИСИ

Республикамиздаги нашрлар сафига янги нашр келиб қўшилди. Ўзбекистон маданият жамғармаси муассислигида «Ипак йўли» номи билан ижтимоий-иқтисодий адабий-бадиий ва маърифий газета чоп этила бошланди. Янги йил арафасида ушбу нашрнинг иккинчи сони босмадан чиқди.

Газета номининг ўзи айтиб турибдики, у туркий халқлар ўртасидаги, Африка, Европа, Осиё қитъаларидаги мамлакатларда яшовчи халқлар ўртасидаги, олис масофани боғлаб, дўстлик қўшиқларини куйлаб турувчи нашр бўлади.

«Ипак йўли»нинг ушбу сонида Бухоро вилояти ҳокими Дамир Ёдгоровнинг газета бош муҳаррири Ражаббой Ота Туркка мактуби «Нақшбандий даҳосига эҳтиром» сарлавҳаси остида босилган. Яна шу сондан адиб Эврил Туроннинг «Огоҳ қўнғироғи», туркиялик адиб Зиё Кўкалпнинг «Туркчилик асослари» баҳсли мақолалари ҳам ўрин олган.

Шерали Сокин қадим Олтой (Навшотур) юртида бўлиб қайтганидан кейин ёзган «Отамакон меҳригиёси» сарлавҳали публицистик мақоласи барчамизни чуқур ўйга толдириши турган гап. Мақолада олтойликлар ва ҳозирги туркий халқларнинг асрий бирлиги ҳақида эҳтирос билан ҳикоя қилинади.

Шунингдек, газетадан машҳур рус олими Василий Бартольднинг «Темурнинг дафн этилиши» илмий асарининг давоми ҳам ўрин олган. Тўра Мирзо ва Ҳамроқул Асқарларнинг шеърлари ҳам ўзликни англашга бағишланган.

Буюк Ипак йўли дўстлик йўли, ҳамкорлик йўли эканлигини қадим асарлар, қўлёзмалар тасдиқлаб турибди. «Ипак йўли» газетаси ҳам ана шу муқаддас йўлдан дадил олға боради деб ният қиламиз.

Тоҳир МАҲКАМОВ.

• Хориждаги ўзбеклар

ВАТАНДАН КЎНГИЛ УЗИБ БЎЛМАС

Алижон Орифжон билан Тошкентда ўтган йилнинг ноябрь ойи бошларида бўлиб ўтган ёш ватандошларнинг I халқаро анжумани кунлари танишиб қолдик. Сермулоҳазали ватандошимиз ҳозирги кунда Туркиянинг Истамбул шаҳрида истиқомат қилар экан. Асли қўқонлик бўлган суҳбатдошим 2 ёшида ватанидан жудо бўлиб, 60 йил мобайнида дунёнинг ўндан ортиқ мамлакатида ўз бахтини излади. У қаерда бўлмасин отамакондан кўнгил узаолмай, унда юз бераётган ўзгаришларга бефарқ қарамади.

Узоқ вақт ҳукм сурган биқиқлик икки ўртадаги муносабатнинг ривожига йўл бермай келди. Бир миллатни иккига бўлиб, бирини — оқ, бирини—қора қилиб кўрсатган тузум ўз-ўзидан парчаланиб кетди. Энди биз ким эканлигимизни англаб етмоқдамиз. Хорижга бош олиб кетган миллатдошларимизни шу чоғгача ватангадо, ватанфуруш, ўз юртини сотганларга чиқариб қўйилгани тан олинмоқда. Надоматлар бўлсинки, узоқ вақт ўз қобиғимизга ўралашиб, дунёда юз бераётган ўзгаришлардан вақтида воқиф бўла олмадик. Дунёни англаш туйғусини фақат Москва орқали қабул қилганимиз кўп жиҳатлар бўйича қўлимизни калта қилиб қўйганидан энди афсусдамиз.

Шу чоғгача Алижон Орифжон сингари минг-минглаб ватандошларимиз жаҳондаги йирик ширкатларда ишлаб, ҳурмат ва эътибор топиши ҳам бизга ғайри-табиий туюлгани рост. Уларни ҳе йўқ, бе йўқ капиталистлар қўлига чиқариб қўйганимиз ҳам бор гап. Узоқдан келган ҳақиқат овозидан бизни маҳрум қилишган. Чет эл радиоси орқали она тилидаги эшиттиришларни тинглаганлар ғанимга чиқарилиб, сургун қилинган. Ўзбекистоннинг мустақиллиги туфайли халқимиз эркин нафас ола бошлади. Жаҳонга юз очаётганимиз боис гўзал диёримизга қизиқиш кучаймоқда. Хорижда отамакон ишқида юрган миллатдошларимиз ёрдам қўлини чўзиб, ватаннинг келажаги хусусида қайғуришаётгани айни муддао бўлаётир. Алижон ака сингари ишбилармонлар юртимизга тез-тез ташриф буюриб, ўзларининг хайрли изларини қолдираётгани ҳам бекиёс ўзгаришларнинг дебочасидир.

Ҳурматли меҳмон ёшлар анжуманида иштирок этаркан, унинг қувончи чексизлигини англаш қийин эмасди. Йиғилишда сўзга чиққанларнинг нутқларини жон деб тинглаб, улардан хайрли мақсадларни изларди. Ўша кунларда Алижон ака билан бир неча бор учрашдик. Ҳар гал у билан бафуржа мулоқот қилишга чоғланардим-у, аммо ҳали унинг фурсати келмаганлиги тезда аён бўларди. Анжуманнинг сўнгги куни «Ёшлик» меҳмонхонасининг учинчи қаватида ўтган-кетганлар хусусида узоқ суҳбатлашдик. Бизга ҳамроҳ бўлган Америкада истиқомат қилувчи ўзбек шоири Эргаш Шермат (Булоқбоши) нинг Тошкентда яшовчи ўғли — психология фанлари номзоди Али Шермат Туркия сафари чоғида тилга олинган воқеаларни бот-бот ёдга солиб, меҳмонни очилиб фикр юритишга ундаб турарди.

— Қўқоннинг Оврат масжид маҳалласининг Мисгарлик гузарида 1929 йилда таваллуд топган эканман, —дея узоқдан бошлайди суҳбатдошим. — Ҳикоя қилишларича, отам шаҳардаги донғи чиққан ошпазлардан экан. Етти даҳадан уни ош дамлашга чақиришганини ҳали-ҳали эслаб юришади. Қўқонда бўлганимда 90 ёшларга бориб қолган бир отахонни учратдим. У киши кўзда ёшила жаннати падари бузрукворимизни кўп яхши сўзлар билан эсладилар.

Биз бу ердан қочиб кетган эмасмиз. У замоннинг оғир кечмиши, ноҳақлик бизни юртдан бош олиб кетишга мажбур қилган. 1931 йилда отам, онам ва уч акам билан ватанни тарк этган эканмиз. Гўдаклик чоғимда туғилган юртдан жудо бўлганман. Қаттиқ зулмлар соясида минг-минглаб миллатдошлар боболар диёридан бош олиб кетишган. Қўлимиздан ҳақ-ҳуқуқлар олиб қўйилгач ватангадо бўлишга мажбур бўлинган. Акаларимнинг айтишича, отам қайғу ва алам билан «Бу ватан бизга муқаддас бўлса-да унга сиғмай қолдик, энди бу ердан бош олиб кетмасак бўлмайди», дея куюнганини кўп эслашарди.

Муҳожирлар афғон тупроғидан паноҳ топишдан бошқа иложлари қолмаганди. Улар дастлаб Андхўй шаҳрига йўл олишди. Аммо у ерда ҳам яшаш осон эмасди. Сал олдинроқ боришган минг-минглаб миллатдошлар мураккаб шароитда ҳаёт кечиришаётгани шундай ҳам кўриниб турарди. Қочоқлар ўзлари билан ҳеч нима олиб келишмаганди. Фақат бошлари омон бўлишини истаб, ўзга юртларда сарсон-саргардон бўлишган. Дастлабки кунларда Орифхон ошпаз оиласи ташландиқ бир кулбада, похол устида яшашга мажбур бўлишади. Тез орада қўқонлик пазандани яхши билганлар унга мадад қўлини чўзишади. Бир мўъжаз ошхона очиб беришади.

— Кўп ўтмай Мозори Шарифга кўчишга тўғри келди, — дея ҳикоясини давом эттиради Алижон ака. — У ерда мактабга қатнаб, форс тилида ўқий бошладим. Ўша даврда мавжуд бўлган афғон миллатчилиги бизни олий таҳсил олишга йўл бермади. 63 ёшда отам Афғонистон тупроғида вафот этгач, Маъруфжон акам билан 1946 йилда Саудия Арабистони орқали Туркияга келдик. Бу ерда 5 йил мобайнида турк гимназиясида ўқидим. 1951 йилда Мюнхендаги политехника академиясига ўқишга кирдим.

— Шу ерда ўз-ўзидан савол туғилади. Сиз ўзбек бўла туриб, форс ва турк тилларида таҳсил олгансиз, сўнг немис тилида олий маълумот олишга чоғланишнинг ўзи бўладими!

— Тўғри англатдингиз. Инсон бирор нимага мажбур бўлса уни тўла эгаллайди. Бундан ташқари ҳар бир шахсда бирор нарсага қизиқиш бўлиши даркор. Агар хоҳиш бўлмаса, узоққа бориш амри-маҳол. Ўша кезда ўз юртини тарк этган кўплаб ватандошларим ана шу ҳолатда тил ўрганишган.

— Мюнхенда қайси мутахассислик бўйича билим олдингиз!

— Машина муҳандиси бўлмоқликни орзу этдим. Ўқишга Саудия Арабистонида истиқомат қилаётган Маъруфжон акам йўллаганди. У менга ҳар томонлама ёрдам бериб турарди. Ўқиш чоғида чет эллик талабаларга бошчилик қилганман. Улар орасида Туркия, Миср, Италиядан келган тенгдошларим бор эди. Ўқишни тугаллаб, Саудия Арабистонига борганимда ишларим ҳа деганда юришмади. Рости, у ерда каминани унчалик қабул қилишмади. Бунга қоғозбозлик имкон бермасди. Қўлимдаги бошпуртга биноан афғон фуқароси эдим. Шу боис фақат уч ой туриш ҳуқуқи бор. Муҳлатни яна чўздириш ёки мамлакатни тарк этиш лозим. Хуллас, Мюнхенга қайтиб келдим ва бир ширкатда ишлай бошладим. Шу орада «Америка овози» радиоси очилиб, мени ишга таклиф қилишди. Икки йилча у ерда сухандон ва шарҳловчи бўлиб хизмат қилдим.

— Ўша кезда ўзбек тингловчилари учун қандай хабарлар ўқиб эшиттирилларди!

— Бизга берилган инглизча янгиликларни ўзбекчага ағдариб, ўқирдик. Уларда умумий гаплар бўларди. Чунончи Америкада нима бўляпти, дунёда қандай воқеалар юз бераётгани хусусида эшиттириш олиб борилларди. Сиёсий фикрлар бўлмасди.

— Радиода кимлар билан ишлашга тўғри келди!

— Ҳусаин Икром, профессор Абдулла Қодир, Жамол Мурод каби юртдошлар билан ҳамкорлик қилинган. Улар ватанда таҳсил кўришган, турли сабаблар билан муҳожирликка бош қўшган инсонлар эди. Ҳар доим уларнинг тилидан ватан сўзи тушмасди. Қаерда ва қай шароитда бўлмайлик ҳеч ким ватандан кўнгил узмаганига кафилман.

— Радиодаги фаолиятингиз узоқ давом этдими!

— Йўқ. 1959 йилда моддий қийинчиликлар боис «Америка овози» радиоси фаолиятини тўхтатди. Аммо ҳукумат агар биз истасак Америкага бориб ишимизни давом эттиришни таклиф этди. Шу йўл билан бир можароли мамлакатга чиқишга тўғри келди. Ҳа, Америка Қўшма Штатлари можаролар мамлакатидир. Аммо биз можаропараст бўлиб кетмадик. Бахтимизни излаб бордик, холос. Ҳусаин Икром билан бир кемада жўнадик. Бизни Эргаш Шермат ва Рўзи Назар кутиб олишди. Эргаш ака билан Мюнхенда танишган эдик. Ўша кезда «Миллий Туркистон» журнали чоп этиларди. Талабалик йилларида бир-икки бор шу журналда мақолаларим билан қатнашганман. Камина асосан диний мавзудаги мақолалар ёзарди. Вашингтонга олиб кетишди. Бир ҳафта мобайнида бизни шаҳар билан, у ердаги муҳожир ватандошлар билан яқиндан таништиришди. Сўнг бир ўзим Чикагога кетдим...

— Нега!

— Бирор юмуш билан шуғулланишни кўнглимга тугиб қўйганим шундай қилишга ундади. Ўз соҳамда иш қидира бошладим. Ўша кезда Қўшма Штатларида ишсизлик масаласи ўта кўчли эди. Кимки ўзини муҳандис деса, уни кўчага улоқтиришдан ҳам тойишмасди. Шундай бўлгач, мен 12 йиллик бир мактабни битирганман дея ишга жойлашдим. Рости, муҳандис эканлигимни сир тутдим. Узоқ вақт каминани ўта чидамли қувурлар ишлаб чиқариш муаммоси қизиқтириб келарди. Бирор соҳа йўқки ундан фойдаланилмаган бўлса. Ҳар жойда асқотади. Бу муаммо билан обдон шуғулланишни мақсад қилиб қўйдим. Ана шу ниятда нефтни қайта ишловчи компанияга оддий ишчи бўлиб жойлашдим. Рассом сифатида ишга ёллашди. Олти ойдан сўнг бошлиқлар хизматимни кўришиб ҳайрон қолишди. Наҳотки 12 йиллик мактабни битирган одам шу юмушларга бош қўша олади, дея фикр билдиришарди. Орадан бир йил ўтгач, яна синовдан ўтказишди.

Уч йил ўтгач, бир иш таклиф қилишди. Бу муҳандислар бажарадиган юмуш эди. Муҳандис эканлигимни тан олишдан бошқа иложим қолмади. Шундан сўнг маошим анча кўпайди. Ишларим бироз юришгандек бўлди. Бу ерда бензин қувурларининг иссиқликка чидамлилигини аниқлаш бўйича изландим. Шу орада Калифорния штатидаги Лос-Анжелес шаҳрида ўзимга мос бир иш чиқиб қолди. Соҳам бўйича фаолият кўрсатиш имкони туғилди. Ойлик маошим ҳам икки баравар кўп. Компаниядагилар кетишимга розилик беришмади, етарли шарт-шароитлар яратиб беришга ваъда қилишди.

Янги жойда лойиҳачи муҳандис бўлиб хизмат қила бошладим. Ширкат хўжайинлари иш билан Германияга йўллашди. 1973 йилда Саудия Арабистонига келдим. Яна нефть соҳасида хизмат қила бошладим. 1975 йилда такрор АҚШга қайтдим. 1978 йилдан эътиборан икки йил мобайнида Эроннинг Ободон, Зарқўшт, Гарчасарон шаҳарларида нефтни қайта ишловчи заводларда фаолият кўрсатдим. Сўнг яна Германияда, Саудия Арабистонида ишлашга тўғри келди. 1979 йилда ширкат Туркияга юборди. 24 йилдан сўнг Туркияга келиб кўмирдан электр қуввати олувчи станциялар қурилишида ишлай бошладим. Уч йил ўтгач, АҚШга чақириб қолишди. Ўша кезда ширкат ўз фаолиятини кенгайтираётгани боис мени Тайванга юборишмоқчи бўлишди. Аммо рози бўлмадим ва Туркияга қайтаришларини сўрадим.

— Қарийб 30 йиллик меҳнатингиз қандай тақдирланди!

— Тан олиш лозимки, чет эл фирмаларида меҳнатга яхши ҳақ тўланади. У ерда қобилиятли инсонлар хизмати юқори баҳоланишини англаб етиш қийин эмас. Шу боис кўпгина ўз ишини пухта билган ватандошларимиз тез орада моддий томондан мустақил бўлиб олишарди. Мен ҳам қаерда ишламайин яхши ҳақ тўлашди. Хизматимга яраша ҳурмат ва эътиборга лойиқ кўришди. Ҳозирги кунда нафақахўрман. Америка ҳукуматидан 1000 доллар нафақа пули оламан.

— Айни пайтда Туркияда нима билан шуғулланасиз!

— Ҳеч қандай ишим йўқ ҳисоби. Бир дўстимиз билан меҳмонхона очганмиз. Ундан тушадиган даромад билан баҳоли қудрат кун кўриб юрибмиз. Аммо бу билан умуман ишдан чиқиб қолганимиз йўқ.

— Агар Ўзбекистонда сизга бирон бир корхона очиш таклифи бўлса, унга қандай қарайсиз!

— Ватанимга қўлимдан келган мададни бериш азалий орзум. Хизматим туғилган юртимга асқотиши бошимни кўкларга кўтаради. Агар шундай имкон туғилса, албатта нефтни қайта ишлаб берувчи корхона бунёд этган бўлардим. Бу ерда катта ҳажмдаги нефть заҳиралари мавжуд. Эшитишимга қараганда Олтиариқда нефтни қайта ишлайдиган завод бор экан. Бир қисмат билан бора олмадим. Келажакда бориб кўрарман.

— Ўзбекистонга нечанчи бор келишингиз!

— Худо насиб этса, иккинчи бор отамаконга қадам ранжида қилдик. Бундан тўрт ой илгари бир бор келган эдим. Ўша гал Қўқондаги туғилган уйни топдим. Унинг остонасини ўпиб, ўтган-кетганларни эсладик. Ҳозир ҳовли харобага айланиб, бир хоним яшар экан. У киши ташрифимиздан бироз чўчиди. Уйни олиб қўяди, деган хаёлга борди шекилли. Шунда мен уни тинчлантириб, бемалол туришини, унга ҳеч қандай даъвом йўқлигини билдирдим. Иложи бўлса ҳовлининг қолган қисмини ҳам ўз ҳисобимдан созлаб беришга сўз бердим.

Отамиз икки гапнинг бирида «Ўқигин, билим олгин, бир кун келиб ўз юртингга хизмат қиларсан», дердилар. Назаримда худди шундай кун келди. Ҳозир ватанимизга қанча хизмат қилсак, шунча оз деб ҳисоблайман. Ўзбекистоннинг гуллаб-яшнаши учун бутун умри хорижда ўтганлар қўлидан келган вазифани бажонидил бажаришга тайёр!

— Сафар чоғи қайси шаҳарларда бўлишга тўғри келди!

— Энг аввало таваллуд топган заминни зиёрат қилдик. Аждодларимиз қадами етган тупроқни кўзга суртдик. Оламдан ўтганлар ҳақига тиловат ўқидик. Бир неча кун ўз элимизда меҳмон бўлганимиз узоқ йиллик айрилиқ азобини унутишга ундади. Сўнг Фарғонага бордик. Андижонда бўлишга тўғри келди. Самарқанд ва Бухоро сафари ота-оналаримиз ҳикоя қилган гўзал диёр хусусидаги тасаввуримни янада бойитди. Бир умр ана шу бетакрор ўлкага мафтун бўлиб қолдик.

— Хабарингиз борки, Туркия ҳукумати Ўзбекистонга малакали мутахассислар тайёрлаб бериш борасида катта ёрдам кўрсатмоқда. Айтингчи, у ерга ўқишга борган ёшларимиз келажаги қандай!

— Имоним комилки, бу ердан Туркияга ўқишга борган фарзандларнинг ҳаммаси етук шахслар бўлиб етишади. Чунки халқимизнинг зеҳни тез, ақли теран. Зеро, аждодларимиз пок инсонлар бўлишган. Мана, мени олиб қаранг. Ҳаётда кўп қийинчиликни бошимдан кечирдим. Инсонда азму-қарор бўлса, кўзланган мақсадига эришиш йўли осон кечади.

— Бинобарин ёшларимиз ҳақида сўз бораётган экан, ўзингизнинг фарзандларингиз ҳақида ҳам гапириб берсангиз...

— Бир ўғлим ва бир қизим бор. Қизимнинг исми Филис. Эски туркчамизда Филис дегани — очилмаган гул, ғунча маъносини беради. Ўғлимизнинг исми Ўқтай. Филис бир дорилфунунни тугатиб, бошқа дорилфуннинг аспирантурасида таҳсил олмоқда. У Туркистон тарихи билан шуғулланаётир. Яқинда қўнғироқ қилиб, Чўлпон ҳаёти ва ижодига оид китоблар олиб келишимни тайинлади. Бу ҳақда бир маъруза қилмоқчи. Шу масалада машҳур ўзбек олими Озод Шарафиддиновга мурожаат қилдим. У киши бажонидил ёрдам беришга сўз бердилар. Ўғлим Истамбул дорилфунунида иқтисод бўйича иккинчи йил таълим оляпти.

— Улар қайси тилларни билишади!

— Қизимга келсак, инглиз тилини она тилидек билади. Туркча ўқиган. Ўзбек тилида равон сўзлайди. Ўғлим дорилфунунда инглиз тилида ўқийди. Чунки у Америкада туғилиб, ўша ерда ўрта мактабда таълим олган. Ўз-ўзидан туркча ва ўзбекчани ҳам яхши билади.

— Рафиқангиз билан таништирсангиз...

— У кишининг келиб чиқиши Қозон татарларидан. Афғонистонда туғилган. Билишимча, ота-оналари Туркистонда яшаган. 1931 йилда Қозондан Туркистонга келишиб, сўнг у ердан Кобулга ўтишган ва бир мунча вақт муқим туриб қолишган. 1955 йилдан бери Туркиянинг тўлақонли фуқароси.

— Сўнгги саволни бермоқчиман, яна қачон учрашамиз!!

— Энди бир оёғим шу ерда бўлса керак...

Суҳбатдош: Ислом УСМОНОВ.

СУРАТДА: ватандошимиз Алижон Орифхон (ўртада).

* Спорт * Спорт * Спорт

УСМОН ака болалигида футболчи бўлишни орзу қилар эди. Эски шаҳардаги Сағбон маҳалласи кўчаларининг чангини чиқариб, коптоқ тепиб юрганини кўрган маҳалладошлари «Бундан бир нарса чиқади-ёв», деб қуйишарди. Афсуски, ҳаётда тақдир инсонга эмас, инсон тақдирга бўйсунар экан. Усмон акани катта футболга кириш орзуси юрагида орзулигича қолаверди... лекин сўнмади. «Оила қурсам, фарзанд кўрсам, ўғлим албатта футболчи бўлади», деб яхши ният билан яшади. Бу орада Тошкент жисмоний тарбия институтининг футбол бўлимини тамомлади. Тошкент районидаги Навоий номли 6-ўрта мактабда дарс бера бошлади.

Бирин-кетин фарзандлар дунёга келди. Ота қалбида пинҳон ётган орзу-умидлар яна қайтадан бош кўтарди. Тўнғичи Бахтиёржонни етаклаб футбол мактабига олиб борди. Икки-уч кунлик машғулотдан сўнг ўғлида футболга ҳавас бору қобилият йўқлигини сезгандан кейин қандай ўй-хаёлларга борганлиги ёлғиз ўзига аён. Оилада Зафаржон дунёга келди. Лекин у ҳам ота орзусини рўёбга чиқаролмади. Усмон ака ноумид шайтон деб чшайверди.

Шуҳратжон туғилганда ота унинг тимсолида ушалмаган орзусини кўргандай бўлди. Бу узоқ йиллик беғубор эзгу ният фарзанди билан бирга ўсди-улғайди. Орадан 22 йил ўтиб, ишқибозлар Шуҳрат Мақсудов қиёфасида ўзбек футболининг осмонида яна бир ёрқин юлдуз пайдо бўлганини кўришди. Усмон ака узоқ йиллик орзуси ушалганини ички бир ҳаяжон билан ҳис қилди.

Футбол мухлислари гап қайси Шуҳрат ҳақида кетаётганлигини дарров англаб олган бўлсалар керак. Чунки бугун унинг номини бутун Ўзбекистон билади.

Ҳамкасбим Шамсуддин Алимов билан Усмон ака хонадонига борганимизда бутун оила аъзолари жамулжам, фақат Шуҳрат йўқ экан. Аввал Шуҳратнинг саломатлигини сўрадик.

— Ўғлим учун бу мавсум оғир келди, — дейди куюнчак ота. — Ўнг елкасидан икки бор олган жароҳати ҳали ҳам тузалиб кетган эмас.

Шуҳратга бермоқчи бўлган саволларимизга жавобни Усмон акадан олишга қарор қилдик. Чунки, у киши нафақат ота, балки Шуҳратнинг норасмий устози ҳамдир.

— Усмон ака, сиз Шуҳратнинг футболчи бўлишини орзу қилгансиз. Унинг футбол билан танишувини хотирлаб берсангиз.

— Шуҳрат 3-синфга ўтганида худди акаларидек қўлидан етаклаб, Чиғатойдаги Зокиржон Қурбоновнинг футбол мактабига олиб борганман. Акалари билан юз берган ҳол ҳар тугул унда такрорланмади. Зокиржон ака унда футболга бўлган меҳрини уйғота билди. Ана шу дамлардаги менинг қувончимни кўрсангиз эди.

— Шуҳрат футбол мактабида таниқли мураббий Господирчук қўл остида Миржалол Қосимов билан бирга таълим олган. Бу орада Миржалол жаҳон ва Европа чемпиони номини олишга улгурди. Шуҳрат Мақсудов номи эса кейинги икки йилдагина мухлислар эътиборига тушди...

— Улар футбол мактабида ўқиб юришганда мен ҳар якшанба куни, албатта, машғулотларни томоша қилгани ўйингоҳга келардим. Миржалолнинг қобилиятли бола эканлигини ўшандаёқ кўрган эдим. Зарбалари кучли, аниқ, ўйин техникасини пухта эгаллаган, асосийси, майдонни кўра билар эди. Энг сўнгги хусусият фақат талантли ўйинчигагина насиб этадиган хислатдир. У пайтда Шуҳратда бу хусусиятлар ҳали тўла меъёрига етиб улгурмаган эди.

— Усмон ака, ота сифатида эмас, балки футбол мутахассиси сифатида, айтингчи, «Шуҳрат энди талаб даражасидаги ўйинчи бўлиб етишди, бу ёғига эплаб кетади», деган фикр сизда узил-кесил қачон пайдо бўлган?

* *Сиз кутган учрашув*

ФУТБОЛ— УНИНГ ТАҚДИРИ

— Шуҳрат 1990 йил сўнггида «Пахтакор»га қабул қилинди. 1991 йилдан «Пахтакор» олий лигага қайтиб чиқди. Аввалига уни заҳирада ушлаб туришди. Майдонга тушса ҳам 10—15 дақиқадан ортиқ ўйнамади. Ахир бундай қисқа вақт ичида қайси ўйинчи ҳам ўзини кўрсата оларди. Бунинг устига у ҳали ёш, танилмаган эди. Мана, масалан тасаввур қилинг: ўйин тугашига саноқли дақиқалар қолганда Марко Ван Бастен қулай вазиятдан тўпни дарвозага йўллай олмади. «Бу гал уролмаган бўлса, келгуси сафар, албатта уради, ахир бу Ван Бастенку» дейишади мухлислар. Агар шу вазиятда юқоридаги ёш ўйинчи бўлса-чи? Ҳолига маймунлар йиғлаши турган гап. Мен доимо Шуҳратнинг ана шундай ҳолатга тушиб қолишидан қўрқиб юрар эдим. МАСК билан Тошкентдаги учрашув менинг ёдимдан бир умр чиқмаса керак, Шуҳрат бу учрашувда бир тўп уришдан ташқари ажойиб ўйин кўрсатди. Шу кундан бошлаб, у минглаб мухлислар диққат-эътибори доирасига тушган бўлса ажаб эмас.

— Усмон ака, ҳар бир ишқибознинг ёқтирган футболчиси бўлади. Сизга қайси ўйинчилар ёқади? Бу орада ота ва ўғил фикрлари бир-бирига мос келадими?

— Менинг ёшим 52 да. Шуҳрат энди 22 га кирди. Биз ота-бола бўлсакда футбол борасида бошқа-бошқа авлодлармиз. Лекин умумий жиҳатларимиз йўқ эмас. Мен Шуҳратнинг ўйинини кузатар эканман, ундаги коптоқ келишини кутмай нешвоз чиқиши, кутилмаган ҳолларда шеригига коптокни ошириб бериши ва майдонда ўзига жой танлай билиш хислатларини севимли футболчим Эдуард Стрельцовга ўхшатгим келади. Шуҳратнинг ўзига эса Жан Пьер Папен ёқади. Қозоғистон терма жамоаси дарвозасига чархпалак бўлиб киритган тўпи ёдингиздами? Бу —Папен севган услуб.

— Футбол — мард эркаклар ўйини. Икки рақиб тўқнаш келиб қолганда, ўртада олов чақнагандай бўлиб кетади. Ана шундай ҳолатга ўғлингиз тушиб қолган дамларда кўнглингиздан нималар кечади?

— Мен-ку ичимдагини сездирмайман-а, лекин онасига қийин. Қанот чиқариб ўйингоҳга учиб борса. Бир-икки жиддий жароҳат олгандан кейин ўйингоҳга бориб ўтирадиган бўлдим. Ҳар қалай кўз олдингизда бўлади. Онаси ҳам бироз таскин олади.

— «Пахтакор» ютган кун онлангизда байрам, бунинг устига Шуҳрат тўп урган бўлса. Ютқазганда-чи?

— Ҳеч бир жамоага ютқазмаслик кафолати берилган эмас. Бундай дамларда ўғлимизнинг кўнглини кўтаришга ҳаракат қиламиз.

— Шуҳрат бўш вақтида нима билан машғул бўлади?

— Унда бўш вақтнинг ўзи йўқ. Шундай имконият туғилиб қолса, қўшиқ эшитишни ёқтиради. Ўзи ҳам қўшиқ хиргойи қилиб юради.

— Агар у қўшиқчи бўлиб кетганда нима қилар эдингиз?

— Йўқ, у албатта футболчи бўлиб улғаяр эди. Чунки, футбол — унинг тақдири.

— Эндиликда Шуҳрат Мақсудов — чемпион, Ўзбекистон терма жамоасининг ҳужумчиси. Бу юксак номлар унинг юриш-туришига таъсир этдимикан?

— Мен — тарбиячиман. Фарзандларимни камтар бўлишга ўргатаман. Ўйин пайтида ҳам доимо рақибни ҳурмат қилгин, дейман. Ўгитларим зое кетмаяпти. Ўғлим аввалгидек оддий ва камтар.

— Шуҳрат катта футболга яқиндагина кириб келди. Ҳадемай йиллар ўтади. У футбол билан хайрлашгач, нима билан шуғулланмоқчи?

— Шуни ишонч билан айтаманки, футбол ўйнашни тугатса ҳам, лекин у билан ҳеч қачон хайрлашмайди. Ҳозир у Тошкент давлат жисмоний тарбия институтининг 3-курсида сиртдан ўқимоқда. Мақсади — ёшларга футбол сирларини ўргатиш. Лекин бу ҳақда гапиришга ҳали эрта...

Ҳа, Усмон ака тўғри айтади. Ҳали бунга эрта. Оталари ҳавас қилиб номини қўйган Миржалолларнинг олди эндигина уч ёшга кирди. Уларга энди ўнлаб, юзлаб Шуҳратжонлар қўшилади. Улар ҳам улғайиб адашлари каби эл назарига тушиб мустақил Ўзбекистон футболи шуҳратини оламга ёйдилар. Бошқалар қалбидан жой олишдан ҳам юксак бахт борминкан оламда?!

Қодиржон ҚАЮМОВ.

СУРАТДА: «Пахтакор» командасининг моҳир ўйинчиси Шуҳрат Мақсудов.

Полвонлик бизга асли бобомеросдир. Минг шукрки, миллий курашимиз юзидан пардасини ситиб ташлаб яна дунёга юз очмоқда. Яна ҳақиқий Алпомишлар, Гўрўғлилар темир қанот бўлиб ўсмоқдалар.

СУРАТДА: Ўзбекистоннинг энг кучли полвонлари — Абдуқодир Пирматов ва Эрали Маҳмарасуловлар.

Муҳаммад Амин сурати.

ОЛДИНДА—ОСИЁ ЎЙИНЛАРИ

ШАҲРИМИЗДАГИ «Тикланиш» корейс жамиятининг ташкил топганига кўп бўлгани йўқ. Лекин қисқа муддат давомида улар қатор мақтовга лойиқ тадбирлар амалга оширишга, корейс халқининг бой маданий мероси, санъатини тарғибот қилиш йўлида бир қанча ишларни амалга оширишга улгурдилар.

Тошкентдаги «Меҳнат ўринбосарлари» спорт иншоотида таэквандо бўйича ўтказилган йирик мусобақа ҳам айнан мазкур жамият ташаббуси билан уюштирилди.

ВТФ халқаро федерацияси қоидалари асосида ўтказилган беллашувларда Ўзбекистоннинг турли вилоятларидан келган 57 спортчи иштирок этди.

Мусобақа ҳомийлари — «Узпромстройматериалов» концерни, «Артезиан» кичик корхонаси, Фарғонанинг «Ариран» фирмаси томонидан таъсис этилган совринлар Умид Дадахонов, Равшан Тошпўлатов, Константин Кузнецов (ҳаммаси Тошкентдан) ва Валерий Шумикога (Сирдарё) насиб этди.

Ўзбекистон таэквандо ассоциацияси раиси Адик Лининг айтишича, ўзбекистонлик спортчилар жаҳон биринчилиги, Осиё ўйинларида иштирок этиш учун тайёргарлик кўрмоқдалар.

Шуҳрат ЗОКИРОВ.

* *Шунақаси ҳам бўлади*

БИР ХАТОНИНГ ХУНИ

ЭЛЕКТРОН-ҳисоблаш машинаси ишлаш пайтида Америка Қўшма Штатларида ҳарф терувчи қиз эътиборсизлик туфайли чизиқча белгисини қолдириб юборди. Ҳисобдан янглишиш натижасида фазода ракетани портлатишга тўғри келган. Шундай қилиб бир хатонинг касри 18 миллион долларга тушди.

ИЛМНИНГ ЗАРАРИ

ПОЛЬША ташқи ишлар вазири Кшиштоф Скубишевский илм билан шуғулланувчи кишиларнинг мамлакатга раҳбарлик қилишига ишончсизлик билдирди. «Мен сиёсатдон профессорларнинг давлатни бошқаришига қаршиман», — дейди у. Вазирнинг фикрига кўра, ҳукуматни бошқариш эрки қўлга теккан олимлар бу ишни уддалай олишмайди. Шунингдек, улар гапиришдан сира чарчашмайди. Скубишевскийнинг сўзида асос борга ўхшайди: у ҳозирги вазифасидан 30 йил аввал халқаро қонуншунослик профессори бўлиб ишлаган эди.

Қидирбой ТЎЛАБОЕВ.

* Спорт * Спорт * Спорт

* *Ибратли ҳикоятлар*

РУҲИЙ АЗОБ

Ақл Виждондан сўради:

— Эй Виждон, нимадан кўп озор чекасан?

Виждон айтди:

— Тил бировга ширин гапириб туриб, Дил ўша одамга нисбатан ёмон ниятни туга бошласа, ниҳоятда қийналиб бутун вужуд билан эзилиб кетаман.

ЎЙЛАМАЙ СЎЗЛАМА

КЕКСА ҳакимдан сўрашди:

— Сўз қай тарзда айтилса фойдали ва таъсирли бўлади?

Ҳаким айтди:

— Ният дилда, сўз тилда, айтиш ихтиёри ақлда! Ақл билан ўйлаб айтилган сўз фойдали ва таъсирли бўлади.

ПУЛ ҚАДРИ

ДОНО кексадан сўрашди:

— Пул қадрини қандай баҳолайсиз?

Кекса доно айтди:

— Ҳаром-хариш йўл билан топилган пул, баъзилар айтганидек, қўлнинг кири, пешона тери билан топилган пул эса дилнинг қўри!

ҲАММАГА СУЮКЛИ

БУЮК алломадан сўрашди:

— Одам нима қилса Аллоҳга суюкли бўлади?

Аллома деди:

— Солиҳ инсон бўлинг, одамларни севинг, шунда Аллоҳ «Мен Ердаги халифам деб яратган бандаларимни иззат-икром билан азиз этаяпти», деб сизни севади. Иншооллоҳ, шунда Аллоҳга ҳам, одамларга ҳам суюкли бўласиз!

СИНОВ

БИР донодан сўрашди:

— Одамнинг феъли-атворини қандай ҳолатида билиб олса бўлади?

— Жаҳли чиққанда, ғазаби келганда! — деди доно. — Яхши одам жаҳли чиқиб, ғазаби қўзғаганда ҳам ўзини босиб ҳилм бўлиб туради, меъёрдан ошмайди. Аҳмоғу нодон эса жаҳли чиққанда бор ақлини ҳам йўқотадию беҳуда алангаланиб ўзини ҳам, ўзгани ҳам ёндиради, куйдиради, кул қилади.

ҲАРОМ

ДОНО ҳакимдан сўрадилар:

— Бойлик нима?

— Ризқ-насиба!

— Саъй-ҳаракатга нима сарфланади?

— Куч-қувват, яъни танадаги қон!

— Унда, бировнинг саъй-ҳаракати билан топганини бошқа биров пора ёки ҳийла йўли билан олиб еса-чи?

— У кимса бировнинг қонини ичган ҳисобланади, яъни еган ичгани ҳаром бўлади!

ЯХШИЛИКНИНГ ФАРЗИ

БИР киши донодан сўради:

— Яхшиликнинг фарзи-аъмоли қандай бўлади?

— Яхшилик савоб учун қилинади, — деди доно. — Савоб эса саъйи - ҳаракатингга барака бериб, бахт келтиради. Агар яхшилигингга биров совға-инъом берса, «олайми, олмайми?» деган хаёлга борсанг, дарҳол виждонингга ҳавола эт. Виждонинг «Олма!» деса-ю, шайтон авраса, макрига алданиб қолма!

Ўйланг, яхшиликнинг фарзи нима экан?

ХАТО КЕТИДАН ХАТО

ЮЗ йил яшаган бир кекса эсли-ҳушли набирасининг хатосини кўриб, куюниб деди:

— Эй, бўтам, мана бу гапларимни уқиб, дилингга жо этиб ол! Менинг бобом отамга: «Бу ишинг хато бўлди», деганда ёшлик қилиб қулоққа олмаган эканлар. Отам бу гапни менга айтганларида: «Қари одам гапираверади», деб мен ҳам эътибор бермагандим, кўп хатолар қилдим. Пушаймон бўлиб кейин ўз ўғлимга, сенинг дадангга шу насиҳатни тушунтирганимда у: «Биз — ҳозирги ёшларнинг йўлимиз бошқача!» деб нуқсонли йўлга кетди. Сўнг хатосини тушуниб энди сенга: «Ўғлим, тўғри юр, хато қиласан» деб куйиб-ёниб гапиряпти. Агар сен ҳам бунга амал қилмасанг, афсус - надомат чекиб бир кун ўғлингга насиҳат этасан, лекин анча кеч бўлади... Унутма, «Ота сўзи— ақл кўзи» деганлар солиҳ одам бўладилар.

МИННАТЛИ ОШ

БИР хасис одам очюпун юрган бечорани ҳузурига чақириб, дебди:

— Бир коса ёғлиқ шўрва билан битта иссиқ нон берсам, мени одамларга «фалончи сахий» деб мақтаб юрасанми?

— Йўқ! — дебди у киши. — Сенинг миннатли ош-нонингдан оч қорним, тинч қулоғим яхши!

Тўлқин РАСУЛЕВ.

Ранг-баранг томошалар

1993 йил кириб келди. Янги йилни ҳаммадан кўпроқ болалар орзиқиб кутадилар. Чунки улар Қорбобо, Қорқиз ва турли эртак қаҳрамонлари билан учрашишади-да. Севимли эртак қаҳрамонлари билан ямяшил, ўйинчоқларга бурканган арча атрофида ўйнаб-кулишга нима етсин!

Болакайларнинг қишки таътилини мароқли ўтказиш мақсадида Тошкент шаҳар маданият бош бошқармаси томонидан қизиқарли тадбирлар ишлаб чиқилди. Бу даврда пойтахтимизнинг ҳамма районлари, мавзелари, истироҳат боғлари, мактаб ва боғчаларида байрам томошалари бўлиб ўтади. Жумладан, 10 январгача тўқимачилар маданият саройида, Яккасарой районн маданият уйида, Абдулла Қаҳҳор маҳалласида эртак қаҳрамонлари билан учрашувлар, — 9 январгача 2-маданият уйида арча атрофида қувноқ ўйинлар бўлади. Абдулла Авлоний маҳалласида бадиий ҳаваскорлик жамоаларининг концерти, 5 январда Мирзо Улуғбек райони «Юность» маданият саройида «Қиш, сен яхшисан», «Янги йил—ажойиб байрам», «Арча ёнида» каби театрлашган томошалар ўтказилади.

Болажонлар учун Янги йил томошаларининг чеки йўқ. Улар севимли эртак қаҳрамонлари Ялмоғиз кампир, Буратино, Карабас-барабас, чол Ибн Ҳаттобларнинг қизиқарли саргузаштларини томоша қилиб, биргаликда арча атрофида ўйнайдилар. Қорбобо эса болаларни ўзининг ажойиб совғалари, ширинликлар, ўйинчоқлар, китоблар билан хурсанд қилади. Совғалар шаҳримиздаги савдо шохобчалари томонидан тайёрлаб берилади.

Назира СОДИҚОВА.

ТИЖОРАТ ХАБАРЛАРИ ВА ЭЪЛОНЛАР

БУЮРТМАЧИЛАР ДИҚҚАТИГА!

«Ш А Р Қ»

НАШРИЁТ-МАТБААЧИЛИК КОНЦЕРНИ

Босма маҳсулотларнинг қуйидаги турлари бўйича шошилинч ва оддий буюртмаларини

ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

— юмшоқ муқовали китоблар, брошюраларнинг ҳажми 384 қоғоздан ошмаслиги керак, формати $84\times108^{1/32}$, $70\times108^{1/32}$, $84\times108^{1/16}$, $70\times108^{1/16}$;

— рангли буклетлар, проспектлар, болалар учун мўлжалланган юмшоқ муқовали китобчалар, ёрлиқ (этикетка)лар, открикталар ва босма маҳсулотларнинг бошқа турлари. Қоғоз формати 60×45 дан 90Х120 см. гача;

— рангли бўёқда бажарилган деворбоп гул ғозлар ва текстуралар;

— буюртмачининг картонидан ясалган рангли қутичалар;

Сизнинг қоғозингиз ва бизнинг меҳнатимиз эвазига юқори сифатли бажарилган буюртмаларга эга бўласиз!

Қоғоз ёки босма материалларни топишда қийналсангиз, хотиржам бўлинг, Сизга уни биржа орқали харид қилишга ёрдам берамиз.

Босма маҳсулотларнинг тайёрланиш муддати қуйидагича:

тайёр матрица ва позитивлардан — 1 ойгача,
асл нусхадан, яъни оригиналдан — 2 ойгача.

Клише, шильда, бланк, канцелярия дафтарлари концерн қоғозидан чекланмаган миқдорда тайёрлаб берилади.

Мурожаат қилиш учун манзилгоҳ: 700083, Тошкент шаҳри, «Правда» газетаси кўчаси, 41-уй.

Телефонлар: 33-80-07, 33-84-78, 33-90-50, 32-55-31.

Д И Қ Қ А Т!

Тошкент енгил автомобилларга хизмат кўрсатиш станциялари бирлашмаси ва 17-ҳунар-техника билим юртининг ўқув маркази

ҲАМКОРЛИК АСОСИДА

2,5—3,5 ойлик пуллик курсларга қуйидаги касблар бўйича

ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

автомобиль кузовларини таъмирлаш, автомобиль кузовларини бўяш, автомобиль двигателларини созлаш ва таъмирлаш чилангарлари.

Курсларни битирганларга касб ва разряд бўйича махсус гувоҳнома берилади. Бу йўналишдаги касблар автосервисларда ишлашда ёки хусусий ва кооператив автомобиль таъмирлаш устахоналарини очишда қўл келади. Битирувчиларнинг 40 фоизи танлов асосида автосервисларда ишлаш учун қолдирилади.

ШОШИЛИНГ! Бу гуруҳлар 10 кишидан жамланади.

ЯХШИ КАСБ — ДАРОМАД МАНБАИ.

МАНЗИЛГОҲИМИЗ: **Тошкент шаҳри, Содиқов кўчаси, 6-уй, 17-ҳунар-техника билим юрти.** (4, 5-троллейбусларнинг «Экскаватор заводи» бекати, 3, 23, 29-трамвайларнинг «Старт» стадиони» бекати).

Мурожаат қилиш учун телефонлар: 68-67-09, 68-68-74.

Ташкилот Тошкент шаҳридаги омборлардан қуйидагиларни сотади:

М-400 ЦЕМЕНТИ, 50 кг.ли қопларда. Баҳоси — 165 сўм.

КЕРАМЗИТ БЛОКЛАР (400х200х200). Баҳоси — 29 сўм.

Мулоқот телефонлари: 44-06-35, 40-07-84.

Тўлов усули — турлича.

Стандартлаштириш, метрология ва сертификациялаш Ўзбекистон Давлат маркази жамоаси «Ўздавстандарт»нинг бўлим бошлиғи ва касаба уюшмаси комитети раиси

Тожиддин ҲАМИДОВнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

Муҳаррир Эркин ЭРНАЗАРОВ.

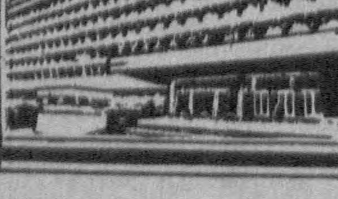

МУАССИСЛАР: Халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгаши ва «Тошкент оқшоми» журналистларининг жамоаси

Тошкент оқшоми

МАНЗИЛГОҲИМИЗ: 700000, ГСП, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32-уй.

Шанба ва якшанбадан ташқари ҳар куни ўзбек тилида чиқади.

ТЕЛЕФОНЛАР: қабулхона —32-53-76, хатлар — 33-29-70, 32-53-79; эълон ва тижорат хабарларини жойлаштириш масалалари бўйича 32-81-42, 32-55-34, 33-56-67.

Эълонлар ва тижорат хабарлари аниқ ва тўғрилиги учун жавобгарлик уларни берган ташкилот ва шахслар зиммасидадир.

Ўзбекистон Республикаси «Шарқ» нашриёт-матбаачилик концернининг босмахонаси.

■ Нашр кўрсаткичи 64690 ■ Босмага бериш вақти 11.30 ■ Босмага берилди 11.05. ■ 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Буюртма Г—13